

Kapak Resmi: **'El Vedûd'**

KELÂM-I MANEVÎ

SOHBETLER

II

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

İstanbul

2015

KELÂM-I MANEVÎ
SOHBETLER
II

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

Editör: Şafak TUNÇ **Redakte/Tashih:** Hızır ERCAN

Baskı Tarihi

1436 /2015

İletişim

Web: <http://huvallahu.com>

e-mail: ellhuve@hotmail.com

Basım Yeri:

Seçil Ofset Matbaacılık

ve Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.

Tel: (90) 212 - 629 06 15 pbx

ISBN

978-605-64367-5-8

İ Ç İ N D E K İ L E R

DİBÂCE	1-2
MİSAK	3-43
Bezm-i Elest.....	3-20
Her İnsan Topluluğu İmamları İle Davet Edilecektir.....	20-23
Hüve'yi Tam Manası İle İdrak Etmek Ebedi Olarak Mümkün Değildir.....	24-25
Nebilerden Hz. Muhammed'e Misak Alınması.....	26-33
Hz. Yahya'nın Hz. İsa'dan Misak Alması.....	33-35
Misak-ı Galiz.....	35-38
Hz. Muhammed'in Şahitliğini Kabul Edenin Misakı Tamamdır.....	38
Hüve'nin "Ben Yeryüzünde Bir Halife Kılacağım" Arzusunun Tam Açılması Hz. Muhammed'dir.....	38-40
Sâk Sırrı Açıldığında.....	40-43
SABİİLER	45-48
MUHKEM MÜTEŞABİH	49-57
Muhkem-Müteşabih Konusunda Ulemanın İdraki.....	50-51
Muhkem-Müteşabih Konusunda Velâyetin İlhamı.....	51-52
Zamanın Sahibi ve Muhkem-Müteşabih.....	52-55
Zamanın Sahibi ve Ümmül Kitap.....	56-57

NASİH-MENSUH	59-66
ALTIN ORAN	67-91
Tarihte Geçmiş Medeniyetlerin Bıraktıkları Belgelerde Altın Oranı Gösteren Hususlar.....	72
İnsanda Altın Oran'ı Gösteren Hususlar.....	72-73
İnsan Bedeninde Altın Oran Örnekleri.....	73-74
Bir Erkek Ve Bir Kadın Yapı Ve Düşünce Olarak Değişik Olmalarına Rağmen Allah'ın Nizamında Birlikte Olurlarsa Altın Oran'ı Yerine Getirmiş Olurlar.....	74-77
Allah'ın Yaşamdaki Nizamı Bütün Âlemlerin Bir Kudretten Meydana Geldiğini Bildirmektedir.....	77-79
Ayetlerde İşaret Edilen Bütün Varlıklar Ve Her Şey Bir Hesap Üzere Meydana Gelmişlerdir.....	79
Süre-i Mülk.....	79-85
İbadet Bir Ölçü Ve Nizamdır.....	85
Velâyet Anlayışında Altın Oran.....	85-90
Altın Oran Ve Ebedilik.....	90-91
RAKAMLAR	93-104
Rakamlar Rabbimizin Sıfat Arzularındandır.....	94-98
Rakamlar Allah'ın Programını İşaret Etmektedir.....	98-102
İbadetler ve Rakamlar.....	103-104
HÂTİME	105-107
YAYIMLANMIŞ ESERLER	109-111

DÎBÂCE

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Allah'ımız ilk günden beri birçok peygamber ve uyarıcı yollamıştır. Böylelikle kulların bilgi alarak yaşama uymalarını ve terakki etmelerini arzu buyurmuştur. Ancak insanların çoğu yaşadıkları hayatı esas alarak hüküm vermeye çalışmışlardır. Bu da hakikati bilmede eksik kalmak demektir. Bu kitapta bazı konulardaki hususiyetlerden bahsettik. Çünkü Allah'ımız her an bütün âlemleri terakki ettirmektedir. Bu hususa dikkat etmek ve ona göre hareket etmek icap eder.

Bu kitapta zikredilen konular bu kadar mıdır? Derseniz, her geçen zaman içinde Rabbimizin arzuları ve her zaman içinde o zamana uygun anlatımlar olabilir. İnsanlar samimi olarak maneviyata yaklaşmalıdır.

Dinde zamana uymayan anlatımlar inanç üzerinde menfi etki etmiştir. Maneviyattaki bazı konuları günümüz anlayışı içinde ifade etmek icap ettiği görülmektedir.

Maneviyat anlayışını zamanımıza göre idrak etmek iman bakımından makbuldür. Her inanç sisteminde birçok yanlış anlamalar olmaktadır. Bu kitapta ele alınmış konular bugüne kadar tam olarak aydınlatılamamış konulardır, bu bakımdan bu konuları seçtik.

KELÂM-I MANEVİ

Zamanımızda din ve maneviyat anlayışının çok değiştiğini söylemek isteriz. Bu şartlar altında insanların doğru bir yol bulması zor görünmekle beraber Allah'ın rahmetinin gadabını geçtiğini düşündüğümüzde bütün insanlar için Allah'ımızın rahmetini talep ederiz.

Hüve't Tevfikü'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

MİSAK

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

BEZM-İ ELEST

Bezm-i Elest, Farsça ve Arapça iki kelimededen oluşmuş "**elest toplantısı**" manasına gelen bir tabirdir. A'râf Sûresi'nin 172 âyetinde, Allah'ımız kendisinden teşkilatlandırmış olduğu ruhlara; "**Eles-tü bâ-Rabbiküm/ Ben sizin Rabbiniz değil miyim?**" buyurduğunda, ruhlar, "**Belâ! / Öylesin, Rabbimizsin!**" dediler. Böylece Allah ile ruhlar arasında "**misak**" vuku bulmuştur.

A'raf sûresi 7/172. âyetinde;

“Ve hani Rabbin Âdemoğullarından, onların zuhurlarından zürriyetlerini tutmuştu ve “Sizlerin Rabbiniz değil miyim?” diye onları nefisleri üzerine şahit eylemişti. “Evet, şahidiz,” dediler. Böyle yapmamız Yevm-i kıyamette “Biz bundan gafil olmuş-tuk” dememeniz içindir.” buyrulmaktadır.

Ruhlardan nefisleri üzerine misak alınması daha sonra ahirette, “*bizim bu misaktan haberimiz yoktu*” denmemesi içindir.

KELÂM-I MANEVÎ

Hakikat âlemindeki misakın dünya âlemindeki sureti, her zamanın insanları olan peygamberler ve veliler ile onlara tâbi olan insanlar arasındaki ahidleşmedir. O halde Bezm-i Elest'teki bu misak tatbikatı peygamber ve velilerin bir vazifesi olup, her Zamanın İnsanı Allah adına kullara bu teklifi yapar.

Rabbimizin yaratma tertibinde kendisinden başka bir varlık olmadığı için halkettiği bütün varlıklar kendisini iltizam eder. Bu yaratılış tertibinde evvela ruhlar yaratılmıştır; yaratılan ruhlar da kendisidir. Asliyyetin bir parçası olan varlığa bir "**isim**" lütfedildiğine göre, isim alan o varlık Hakk'ı temsil eder.

Misak, bu idrak ile değerlendirildiğinde Allah'ın kendisinden kendisine yapacağı tatbikatın hususiyetlerini ihtiva etmektedir.

Ruhlardan nefisleri üzerine misak alınması, Allah'a iman için söz alınmasıdır. Bu sözün alınması "**menfi**" tatbikatının da başlayacağını işaret etmektedir. Müspet ve menfi tatbikatı ile ilgili imtihan olacaktır. Onun da tecelisi Âdem'de zuhur etmiştir. Bütün mesele, verilen misakta sabit kalmaktır.

Bu misaka uyulmadığı takdirde ne olacaktır?

Rabbimiz arzu ettiği ruhlara bir isim ve muhtariyet lütfetmektedir. Ancak muhtariyetin yani serbest kalmanın bir mes'uliyeti olduğu bilinmelidir. Allah'ın nizamına uymak icap eder. Bir misal olarak orkestrada pek çok müzik aleti içinde birisinin çatlak bir ses vermesi ahengi bozar. Ahengi bozanın akıbeti düşünülmalıdır. Allah'ın "**bir nebze rızıklanmak**" için yaratmış olduğu bu âlemde bu rızık peşinde olmayanlar, yaratılma gayelerini boşa çıkarmış ve nefislerine zulmetmiş olurlar.

Fetih sûresi 48/18. âyetinde;

"Hakikaten, ağacın altında sana biat etmiş olan müminlerden Allah razı olmuştur. Kalplerinde olanı bildi ve onların üzerine sekînet indirdi ve onlara yakın bir fethi sevap olarak verdi." buyrulmaktadır.

İslam tarihinde Hudeybiye'de Peygamberimiz ile ashabı arasındaki **Rıdvan Biatı**, aynı zamanda, "**Bezm-i Elest**"teki ilk ikrar ve biatı temsil etmektedir. Allah, kudret ve rahmet elini kendine yakın olanların üzerinde tutar.

Bu tatbikat, bütün kulların Allah isminde birleşmelerini de işaret etmektedir. Hüve'nin açıldığı mümessil nokta olarak velâyet gönüllerinde toplanan mü'minler esasta Allah'ın zâtîyetinde cem olmuş olmaktadır.

KELÂM-I MANEVÎ

Hız. Süreyya şöyle buyurmuşlardır:

**“Ru-be-ru yevmi eleste ahd ü misak eyledik
Öyle bağlandık ki asla koymadık hiç bir gedik
Tâ ebed mal eyledik yekdiğere kendimizi”**

Allah'ımızın Bezm-i Elest'teki hitabına hemen 'evet' diyen ruhlar yeryüzünde de bu teklife muhatap olduklarında hemen kabul ve tasdik ederler. Allah'ın lütfettiği gönül noktasına hemen iman etmek, Allah'a bir iman ve ikrar olsa gerektir. Hemen ikrar etmek hali insanların '**bezm-i elest**'te verdiği sözün paralelinde hemen ikrar etmelerini işaret etmektedir ki, onlar “**mümin**” olarak vasıflandırılmışlardır.

Bugün her insan kendisini tam mânâsı ile biliyor mu? Duyguları her zaman aynı mıdır? İnsan varlığı Allah'ın bir görünmesi olduğuna göre onda da namütenahi hususiyetler vardır.

İnsan dışındaki varlıkları düşündüğümüz zaman, her varlık kendi programında olan ve kendisine tayin edilen vazifeyi yerine getirmektedir. Onlarda da müspet menfi cereyanı vardır ama insan ile mukayese edilemeyecek kadar azdır.

Allah'ımız; "**Ben gizli bir hazine idim bilinmek istedim ve âlemleri yarattım**" buyurmuştur, O halde

Allah'ın bu arzusu ve takdiri ile sonsuz isimler yaratılmış ve âlemlerde tatbikat bulmuştur. bu durum, Allah'ın sonsuzluğunu işaret etmektedir.

Hız. Süreyya bir varidatlarında şöyle buyurmuştur:

**“Bin can ile bîhab u huzur özlediğim yar
Ben olmıyayım mı buna billah şaşiverdim”**

Bu beyan Hüve'nin kendisinden kendisine bilinçli olduğunun aşikâr kılınmasıdır.

Bu bilinçteki husus nedir? Bu bilince gelmiş olan insan ile bu bilince ulaşamamış insanın durumu nedir?

Hüve'nin kendisinden kendisine bilici olma irfaniyetini yaratmış olduğu insanda bilince getirmesi insan için ulaşılacak son makam mıdır? Yoksa daha var mıdır?

Hüve'nin arzu buyurduğu ve yarattığı ruhun terakisinde bir sonsuzluk vardır. Bu dünya, "**bir nebze rızıklanma**" yeri olduğuna göre bu dünyanın fevkinde namütenahi rızıkların insanı beklediği düşünülebilir.

Meryem sûresi 19/62. âyetinde;

“Orada boş lâf işitmezler illâ selâmdır. Ve orada, sabah ve akşam, rızıkları kendileri içindir” buyrulmaktadır.

KELÂM-I MANEVÎ

Âyette "**sabah akşam rızıkları verilir**" buyrulmasındaki mânâ, manevi terakkiye işaret etmektedir. Sabah ve akşam yani sürekli ve devamlı olarak lütfedilen rızıkları ile manevi terakki ölçüsüne işaret buyrulmuştur. İlâhî âlemde de manevi ilim ve terakki vardır, âyette buna işaret edilmiştir. Buradaki rızık hem manevi hem maddi rızık ile ilgili olsa gerektir.

İlâhî âleme göre "**an**" mesabesinde olan dünya yaşamında insanın yetişmesi sadece bu dünya ile mukayyet olmasa gerekir. Sonsuzluk karşısında bu dünya yaşamı neredeyse hiç mesabesindedir. İnsan bu dünya yaşamında "**madde**"yi tahsil etmektedir. Yani bizler bu âlemde cismani bir varlık olarak cismaniyetin terakkisini ağırlıklı olarak yaşıyoruz.

Ruh, Allah'ın arzusudur. Ruh Allah'tan ayrı görülmemelidir. Allah'ımızın ruhları yaratmasında ne arzusu varsa, o arzu bu dünyada mer'iyette olacaktır. İlk yaratılıştta Musa iman taşıyan ruhun mazhariyeti ile Firavun arzusu olarak yaratılan ruhun mazhariyeti Allah için maldur ve bu arzular kendileri için tayin ve tespit bulunmuş olanı bu dünya yaşamında tatbik edeceklerdir.

Rabbimizin; "**bilinmekliğime muhabbet eyledim ve bu âlemleri yarattım**" arzusunun tahakkuku için ruhların nefisleri üzerine verdikleri şahitliği unutmaları icap ediyordu. Bu tertip kendisindeki namütenahiliği

ayan kılmak içindir. Burada "**bilinmeklik**" arzusunun kendinden kendine olduğu görülmektedir.

Peki, insan bu dünyaya geldiği zaman neden Elest meclisinde; "**nefisleri üzerine verdikleri şahitliği**" unutuyor? Buradaki hususiyet nedir?

Âdem'in de ahdini unutmaması ve insanın dünyaya geldiği zaman Allah'a verdiği ahdini unutmamasında namütenahi hikmetler vardır.

Bezm-i Elest'te Rablerine verdikleri ahidlerini unutan insanlar için Allah'ımız peygamberler ve veliler göndermiştir. Her zamanda ve her ortamda zuhur eden vazifeli gönüller insanları aslımız olan Allah'ımıza davet etmişlerdir. Bu durum Allah'ımızın kullarına olan rahmetini göstermektedir.

Ruhlardan nefisleri üzerine misak alınmasına rağmen dünya hayatında insanlar Rablerine verdikleri misakı unutmaktadırlar. Çünkü dünya hayatında nefis daha galiptir. Bezm-i Elest'te verilen misak nefisler üzerinedir. Dünya hayatında nefislerin imtihanı söz konusudur. O halde Allah'ımızın peygamberler ve veliler göndererek insan nefislerini terbiye etmesi ve ruhun galip gelmesi ile kullar, Bezm-i Elest'te verdikleri misaklarına uygun olarak terakki ederler. Ve böylece ruh nedir, nefis nedir sorularının cevaplarını tatbikat ile bilmiş olurlar. Bu durumda artık insan varlığının hata ve nisyana düşmeden

KELÂM-I MANEVÎ

cennetlerde yaşayacak terakki ve makama gelmesi mümkün olur ki, bu durum Allah'ımızın rahmetindedir.

İnsanların ahidlerini unutmaları Allah'ımızın "**rahmet**" isminin "**gadab**" ismine galip gelmesini işaret eden bir hususiyettir. İnsan unutacak ki, Allah'ın rahmet isminin galibiyeti tecelli etsin. Bu program insana zahmet olsun diye değil rahmet olsun diyedir.

İnsan kendisini yaratan Allah için-hâşâ-hata ve kusur aramamalıdır. Bu şekilde düşünenler düşüncelerini doğrultmalıdır. Yaratan ilâhî kudrette hata ve kusur olmaz.

Seven, sevdiğinde hata ve kusur aramaz. Allah'a âşık olan, Allah'ın programında eksiklik görmez. Allah'ı samimi bir kalb ile sevenler daha ileri terakki eder ve selamet bulurlar.

Allah'ımız sonsuzdur, yaratmış olduğu sonsuz âlemlerde her âlemin bir makamı vardır. Allah'a ne kadar iltica edilirse, Allah'ımız o kadar rahmet lütfeder. Allah'ı kendi idrak ve makamlarına göre mahdut düşünenler kendi nasiplerini tahdit ederler. Velâyet, Allah'ı asla mahdut düşünmez. Allah'ın zâtiyet-i ilâhîyesini zikredenler âlemler üstü bir idrak ve anlayışla Allah'ı idrak etmeye çalışırlar. Velâyet, Allah'ı âlemler üstü olarak ve hiçbir varlık ile kıyaslamadan zikreder, Allah'ın sonsuzluğunun ihata edilemeyeceğini idrak eder.

Hac sûresi 22/74. âyetinde;

“Allah'ın kadrini hakkınca takdir edemezler. Muhakkak ki Allah elbette kavîdir, azizdir.” buyrulmaktadır.

Sevgili Efendimiz bir hadisinde; "**Allah'ın yaratıklarını/sanatını düşünün, Onun zâtını düşünmeyin**" (*Taberani, Beyhakî*) buyurmuşlardır.

Velâyet, Allah'ın zâtını düşünmekle bilmez, çünkü yaratılmış olan O'nun sonsuzluğunu tam olarak idrak edemez. Velâyet gönülleri Allah'ı Allah'ın bildirmesi ile bildiler, tanıdılar. Allah'ın sonsuz tecellilerine mazhar oldular. Düşünmekle, akıl ile bilmediler, bizzat Allah'ın öğretmesi ile tatbikat ile bildiler.

Hz. Muhammed Allah'ı düşünmekle mi bildi? Akıl ile mi gördü? Hayır! Allah'ın bildirmesi ile bildi. Allah'ın lütfettiği tecelliler ile hissetti. O halde hadis-i şerifi bu şekilde anlamak daha doğru olur.

Tekmil peygamberan ve evliyayı kiram, Allah'ımızın lütfetmesi ile namütenahi tecelliler ile Allah'ımızın bildirmesi ile Allah'ı tanıdılar ve bildiler.

İnsan akli bu dünya yaşamı ile ilgilidir. İlâhî âlemi bile bilmeyen insan, düşünmekle Allah'ın zâtını nasıl bi-

KELÂM-I MANEVÎ

lebilir? İnsan, ilâhî âlem ile ilgili olarak kendisine ne lüt-fedilirse onu bilebilir.

Velâyet Allah'ı, Allah'tan aldığı ruhî beyanlara göre tasdik eder. Akla göre değil gönle göre değerlendirme yapar, buna da **İLÂHÎ AŞK** derler.

Allah'ımız kuluna yakınlık verme hususiyetini velâyet ile açmıştır. Allah'ın bilinme arzusu velâyettir. Hatmül Velâyet ile bu yakınlık hususiyetinin kendisinden kendisine "**Vedud**" sırrının tecellisi ile olduğunu ayan etmiştir.

Hatmül Velâyet, Allah'ın bu tertibini ve tatbikatının zuhur ettiği noktadır. Allah'ımızın; "**Ben gizli bir hazine idim bilinmek istedim ve âlemleri yarattım**" arzusundan **İNSAN** yaratılmıştır. O halde Allah'ın bu arzusu ve takdiri ile sonsuz isimler yaratılmış ve âlemlerde tatbikat bulmuştur. Bu durum, Allah'ın sonsuzluğuna işaret etmektedir. "**Bilinmeklik**" arzusunun insandaki tecellisi, Hakk ile Hakk olmaktır. Allah'ımız bunu Hatmül Velâyet ile haber veriyor.

İnsan ruhu "**ve nefahu fiyhi min ruhî - ve ona ruhumdan nefhettiğimde**" (Sâd Sûresi 38/72.) âyeti ile lütfedilen, Allah'ın nefhettiği ruh olduğuna göre, **İNSAN, Allah'ın bilinmeklik arzusunun görünme noktasıdır.**"

Allah'ın bu idrakteki velâyet arzusunun Hatmül Velâyet ile izharı, Allah'ın kendisinden kendisine bilici olmasındaki hususiyeti çağrıştırmaktadır.

Allah'ın zâtîyetindeki "**TEK**"lığın tam olarak idrak edilmesi mümkün değildir. Bu teklikteki yalnızlığa sadece Allah tahammül eder.

Âdem, Allah'ın tekliğine nazire olarak 'tek' yaratılmıştır. Ancak Âdem buna tahammül gösterememiş ve "**Ben neden yalnızım**" diye iltica etmiştir. Bunun üzerine Allah'ımız, Âdem'in kendi varlığından Havva'yı yaratmıştır. Hiçbir varlık Âdem'in künhünde ve ayarında olmadığı için, Havva Âdem'in varlığından yaratılmıştır.

"Sen olmasaydın Sen olmasaydın Ben âlemleri yaratmazdım"(*Levlake...*) (*Acluni, II: 164; Hakim el Müstedrek, II: 615*) hadis-i kudsîsinde Allah'ın arzularının Deryayı Nuru Muhammed ile tecelli edeceğini bilmek icap eder.

Allah'ın, İnsan varlığında tecelli ettireceği hususiyetler Âdem'in yaratılmasında tamam değildi. Hz. Muhammed ile Allah'ımızın insan varlığı için arzu buyurduğu hakikat idrake gelmiştir. İnsan varlığı, insanlığını Allah'ın Deryayı Nuru Muhammed tecellisine göre idrak etmiş olur.

KELÂM-I MANEVÎ

"Lâ mevcude İllâ Hû / Hû'dan başka mevcut yoktur" esas alındığında biz mi Allah'ı biliyoruz? Yoksa bizden görünen Allah, kendini mi biliyor? Allah görüldüğü noktadan arzu buyurduğu idraki lütfeder. Bu bilişte kuldan Allah'a gidiş değil, Allah'tan kula bir gidiş vardır. Allah, kulunda kendisini bildirirse bilinebilir. Bu da Allah'ın bildirdiği nispet kadardır. Hangi kulda ne arzu ettiyse o kadar bilinir. Allah'ı bilmek şekil ve suret olarak düşünülür ve tahdit edilirse bu doğru olmaz. **Velâyet dışında olanlar Allah'ı bilmeyi sadece tek bir idrakte toplamak olarak düşünür ancak bu doğru değildir.**

İnsan varlığında müspet de var menfi de var. Ama müspet ve menfi cereyanın olduğu insan varlığı pek çok ulvî hasletler de taşımaktadır. Bütün varlıklar insana nazire olarak yaratılmıştır; her şey insana müsahhar kılınmıştır; bütün varlıklar insanın emrine verilmiştir. İnsanda hem ruhaniyet, hem cismaniyet, hem maneviyat, hem maddiyat, hem ulviyyet, hem suflıyyet... hepsi var; yaratılan her varlığın bir özeti insanda var. Allah'ı en güzel ve en kamil temsil eden varlık insandır.

İnsan kendi varlığına lütfedilen bu hususiyetleri düşünmeyip kendi mazhariyetinin altında olarak yaratılan **"maddeye kulluk etmesi"** elbette makbul olmamaktadır.

Allah'ın irsal eylemiş olduğu nebiler ve veliler insanların Bezm-i Elest'te vermiş olduğu misakı hatırlatmak vazifesini yüklenmişlerdir. Velâyet, Allah'a olan ahdi ikrar ettirmek içindir.

Allah'tan hüccet ve vazife almadan Allah adına insanlara Mürşidlik yapanların nasıl büyük bir mes'uliyet altına girdiklerine dikkat etmeleri icap eder.. O mes'uliyetin altına girenlerin makamı neyse, onun peşinden gidenler de onu önder ittihaz ettiğinden, onunla birlikte değerlendirilir. Böylelikle her nefis say ettiğinin karşılığını görür.

Velâyet fiiliyattır, insan ruhlarını ilâhî âleme hazırlamak vazifesini yüklenmiştir ki, bu insanın dünyaya gönderilmesindeki esas gayeyi işaret eder. Velâyetten lütfedilen sohbet ile ruhlar huzura kavuşur ve memnun olur. Ruhun memnuniyetinin nedeni Bezm-i Elest'te misakın ruhlardan nefisleri üzerine alınmasıdır.

Misak, ruhlardan nefisleri üzerine alınmıştır. Ruh verdiği misaka sadıktır, nefis ise bu kesret âleminde dünyaya meyillidir. Nefsin dünyaya meyiletmesi insanı menfi olana sürüklemektedir.

İnsan, Bezm-i Elest'teki misakını dünyanın gulgulesine kapılarak unutmuştur. Allah, insanı tapma duygusu ile yaratmıştır. Tapma duygusu, ruhun verdiği misakın

KELÂM-I MANEVÎ

yansımasıdır. Bütün mesele bu duygunun Allah'ın kabul tuttuğu bir şekilde değerlendirilmesidir.

Âdem ve Havva'nın Allah'a verdikleri sözü unutmaları gibi insan da Bezm-i Elest'teki misakını unutmuş gözükmektedir. Bu, Allah'ın ilâhî programının icabından kaynaklanan bir husustur.

İbn-i Abbas'dan gelen bir rivayet şöyledir:

"Âdem, Allah'a olan ahidini unuttuğu için İNSAN ismini almıştır."

Peygamber Efendimiz; **"Âdem unuttu, evlâdı da unuttur"** buyurmuştur.

Nitekim Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurur:

"Ve andolsun daha önce Âdem'e ahid vermiştik de unuttu. Ve onda azim bulmadık" (Tâhâ: 115).

Her sıfatı yaratan Allah, insan varlığında sonsuz sıfatlar yarattı ve o sıfatlara isimler verdi. İnsandaki bu isimlerin zatiyete yani ruha secde ve itaat etmeleri gerekiyordu ki, zât bilinsin. İşte; **"bilinmekliğimi arzu buyurdum"** sırrındaki bir mânâ da budur.

Ve işte insandaki nefs-i emmare, şeytan, mekir, gadap... gibi menfi sıfatların terbiye olup ruha yani zâta secde ve itaat etmeleri için ruhlardan nefisleri üzerine misak alındı. Ruh için itaat etmemek olmaz. Nasıl ki Allah'ın sıfatları var; melekler, iblis, şeytan her şey Allah'a bağlı olarak icraat yaparlar ve Allah'a itaat ederler... Şeytanın şeytanlığı bile izinle değil midir?

İşte Âdem ruhunun da sıfatları var ve Âdem'e itaat ederler. Yani Âdem varlığındaki nefis, irade, akıl, düşünce... gibi insanî sıfatlar, Âdem'in ruhuna itaat ederler. İşte böylece Âdem'in, Allah'ın halifesi olduğu da bilinmiş oldu.

İnsan kendisindeki tatbikatın aslının Allah olduğunu, vücut ve kuvvette Allah'a muhtaciyetini idrak ettiyse **“bilinmekliğimi arzu buyurdum”** arzusu kendisinde tecelli etmiş demektir. Bu idrake gelen fiilen de hakikati bilmiş olur.

Bu idrakte olana Allah'ımız makbul tutmadığı bir fiili işletmez. Bütün varlığını, düşüncesini ve fikirlerini Allah'a teslim eden için herşey ulvî olur.

Mücâdele 58/6 âyetinde;

“O gün Allah onların hepsini diriltecek ve yaptıklarını kendilerine haber verecektir. Allah onları bir bir saymıştır. Onlar ise

KELÂM-I MANEVÎ

unutmuşlardır. Allah her şeye şahittir.”
buyrulmaktadır.

Böylece insanın Rabbine verdiği misakı hatırlatmak için peygamberler ve veliler irsal olunmuştur. Bu, Allah'ın insanlar üzerine büyük bir rahmetidir. İnsan nefsinin terbiye olması için böyle bir tertibe ihtiyaç vardır. İnsanın nefsinin terbiye olması ve ruhun vücuda hâkim olması için Mürşid elinde yetişmek lazımdır. Çünkü insan unutkandır; unutmamak yalnızca Allah'a mahsustur.

Kur'an'da;

“Ve Rabbin unutkan değildir.” (*Meryem 19/64*)

“Rabb'im dalâlete düşmez ve unutmaz.”
(*Tâ hâ 20/52*) buyrulmuştur.

Kur'an'da Sevgili Efendimize hitaben;

“Sana okutacağız artık unutmayacaksın”
(*A'lâ 87/6*) buyrulmaktadır.

Sevgili Efendimiz en güzel örnek olduğuna göre, Rabbimiz de Peygamberimize **“artık unutmayacaksın”** buyurduğuna göre insanın da hiç unutmaması icap eder. Ama dünyanın alayışına kapılıp unutulmuş misak, Allah'ımızın programını işaret eden bir hususiyet taşımaktadır.

Sevgili Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Her çocuk fitrat üzere doğar" (Ebu Dâvud c/2. sf: 264)

Allah insanı hangi fitrat üzere yarattıysa o varlık o fitratın mazhariyetini yerine getirecektir. Ancak şu da bir hakikattir ki; insan eğer bir ehl-i gönüle rastladıysa ve o gönül sahibi ona karşı bir sevgi beslediysen Allah'ın arzu su ile onun kaderi değişir.

Maide sûresi 5/7. âyetinde;

"Allah'ın üzerinize nimetini ve kendisiyle vesîka ettiğiniz mîsakını zikredin. Hani işittik ve itaat ettik," demiştiniz. Ve Allah'a takva edin. Muhakkak ki Allah gönüllerde olanı zâtı ile bilicidir."

Rabbimiz insanlardan Allah'ı ikrar edeceklerine dair söz almıştı. Bu bakımdan her varlık doğuştan tapma ve iman duygusu ile doğar.

Misak, insan ruhunun asliyetinde olan bir husustur. Allah'ımız kendisinden teşkilatlandırmış olduğu ruh ile yapmış olduğu misakı hatırlatmak için pek çok peygamberler ve veliler göndermiştir.

KELÂM-I MANEVÎ

Allah'ımız kullarına, "**el-Hâdî**" ismi ile "**Bezm-i Elest**"te vermiş oldukları misakı hatırlatır ve hidayet lüt-feder. Allah, bütün peygamberleri ve velileri ile insanlara hidayet teklif eder. "**Size bir uyarıcı gelmedi mi?**" (*Mülk, 67/8*) âyetinin bir mânâsı da bu olsa gerekir.

Hiz. Ömer, tavaf ederken, Hacer-ü'l Esved'e karşı; "**Sen bir taşsın, birşey yapamazsın, ama Resûlullah seni öptüğü için seni öpüyorum**" dediğinde Hiz. İmam-ı Ali; "**Ey Ömer! Resûlullah'ın "*Hacer-ü'l Esved bizim Bezm- i Elest'teki misakımızın bir suretidir*" buyurduğunu ben işittim**" sözü üzerine Hiz. Ömer; "**Ey Ali! gerçekten de sen ilim şehrinin kapısısın**" buyurmuştur.

HER İNSAN TOPLULUĞU İMAMLARI İLE DAVET EDİLECEKTİR

İslam tarihinde '**Hudeybiye**' ismi ile anılan bir olayda, mü'minler ellerini uzatarak Hiz.Muhammed'e (s.a.v) biat etmişlerdir. Onların ellerinin üzerinde Hiz.Peygamberimiz ellerini uzatmış ve "**Yedullahi fevka eydihim / Allah'ın eli onların elleri üzerindedir**" (*Fetih, 48/10*) ayeti nazil olmuştur.

Allah, Peygamberimizin elini kendi eli olarak vasıflandırmıştır. Bu, Hüve'nin açılışıdır. Hüve sırrı açılmış olan, Reis'ül Mürşidîn noktasındaki gönüllere bağlılık ve teslimiyeti Allah makbul tutmaktadır.

Bütün eller Allah'a aittir? Bütün yaratılmış varlıklardaki icraat Allah'a aittir. Allah sıfat olarak görünür, ancak sıfatı Allah yerine ikâme etmek mümkün değildir.

Mürşid'e yapılan biat, **"Yedullahi fevka eydihim/ Allah'ın eli onların elleri üzerindedir"** tatbikatına muzaftır.

Kişi bir yere bağlıysa, bağlı olduğu nokta onu güzel bir noktaya getirmek için çalışıyorsa ve o da güzel bir noktaya geldiği idraki içindeyse, o zaman ilâhî âlemde de ona o gönül yardımcı olacaktır. Çünkü ilâhî şahit odur.

Nitekim Hz. Süreyya şöyle buyurmuşlardır;

"Geçit başında bir kimse sana sormaz ki kimsin sen Verirsin ismimi yahu görürsün ki ne şeyim ben"

Hz. Süreyya, "**Şey**" kelimesi ile isimden münezzehten olanı işaret etmekte ve evladına müzahir olacağını işaret etmektedir. "**Verirsin ismimi**" buyurması aldığı biata şahid olduğunu işaret etmektedir.

Sevgili Efendimiz sadece Hudeybiye'deki Rıdvan Biatı ile kalmayıp, müslüman olan bütün erkeklerden ve hanımlardan biat almıştır.

KELÂM-I MANEVÎ

Mumtehine sûresi 60/12. âyetinde;

“Ey Nebi, inanmış kadınlar sana gelip Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık etmemeleri, zina etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, elleriyle ayakları arasında, bir bühtan ile iftira uydurup gelmemeleri, marufta sana asî olmamaları hususunda sana biat ederlerse, onların biatlarını al ve onlar için Allah'tan mağfiret dile muhakkak Allah gafurdur, rahimdir.” buyrulmaktadır.

Derviş, Mürşid'e tâbi olduğu ve bu tâbiyet kabul gördüğü zaman derviş Mürşid'inin sesini kalbinden alır. Mürşid'ini rüyasında görür. Yani kendi vücudundan tasdik alır. Bu, misakın kabul edildiği mânâsına gelmektedir. **Bu noktadaki dervişlerin Mürşid'e uygun hareket etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.**

İsrâ sûresi 17/71. âyetinde;

“Her insan topluluğunu imamları ile davet edeceğimiz gün...” buyrulmaktadır.

İmam kimdir? İmam; Rabbimizin lütfu ile hakikati bulmuş taht-ı temkin'e oturmuş, tâc-ı telvîn'i giymiş, irşad için Mürşid olarak halka dönmüş gönül noktasıdır ki, Allah tarafından vazifeli kılınmıştır.

Allah, insanları imamları ile birlikte kabul edecektir. Allah'ımız her topluluğun imamının olmasını arzu buyuruyor. Onun için pek çok peygamberler ve veliler vazifelendirilmiştir. Bu tertibi inkar etmiş olanlar misak vermemiş olur. Allah'ımız misak nizamının gerçekleşmesini arzu etmektedir.

Kim o gönül noktasına ve ilâhî kemalata uyarsa ilâhî rahmete müncer olur. Çünkü o makamda "**İmam**," görünen kişi değil, o gönülde açılan ilâhî kemalat noktasıdır. Mürşid, misakı Allah adına alır. O noktaya teveccüh eden, Allah'ın imametini kabul etmiş muamelesi görür. Bu ilâhî sırrın açılması asarı da kıyamete bir işarettir.

Misakı kabul edilen insan, manevi terakkiye başlıyor. Misak bir anahtardır, bu anahtarla kapının açılmasından murat, maneviyatta yetişmeye başlayan kimsenin Allah'tan manevi enerji almaya başlamasıdır. Bu manevi enerji terakkiyi doğurmaktadır. Onlar ilâhî âlemlerde tefrik olunacaklardır.

Maneviyatta yetkisi olmayan ve Allah'tan vazife almadan evlat yetiştirmeye kalkanlar bu enerjiyi nasıl verecektir? O zaman kendisine tâbi olanları dünya-ahiret aldatmış olmaz mı?

Manevi yetişme, Allah'a ait bir konudur. Manevi yetişme ancak Allah'ın vazifeli kıldığı gönül noktası ile ünsiyet edilerek olur.

KELÂM-I MANEVÎ

HÜVE'Yİ TAM MÂNÂSİ İLE İDRAK ETMEK EBEDİ OLARAK MÜMKÜN DEĞİLDİR

Rabbimizin "**bilinmeklik**" arzusu kendinden kendinedir. Bütün varlıklar Hüve'yi kendilerindeki tecelli kadar idrak edebilir

Her insan kendisine lütfedilen makam mesabesinde Allah'ı idrak eder. Bir veliye intisap etmekten murat, terakki ederek ileri makamlara gelmek ve Allah'ı daha ileri tanımak içindir. İnsan, Allah ismini tanıyor, ama Hüve'yi yani Allah'ın zâtîyet-i ilâhîyesini tam olarak bilmek mümkün değildir. İnsanlar bilinmesi mümkün olmayan şeyleri sonsuz kelimesi ile ifade etmiştir. Sonsuzluğu idrak etmek mümkün değildir.

Bir misal olarak insan kendi varlığını düşündüğü zaman kendisini ne kadar tanımaktadır? Bir insan hadiseler karşısında bazen öyle davranışlar sergiliyor ki, kendisi bile kendi haline şaşırıyor.

Bütün isimler Hüve'nindir. Ve bizler Hüve'nin bize verdiği ismin doğrultusunda ve o isme lütfedilen makam mazhariyeti kadar onu düşünüyoruz. Bizler bize verilen ismin mazhariyeti kadarız. Ancak Hüve bütün isimlerin sahibi ve maliki olduğuna göre onun kendisini düşünmesi sonsuzdur.

Hüve'yi en ileri tanıyan Hz. Muhammed; **"Ya Maruf! Kühü hakikatini arif olamadık sen kendini övdüğün gibisin"** (Müslim: 486; Ebu Davud: 879; Tirmizi: 3491) buyuruyor.

İnsan yaşadığı müddetçe dünya hayatını baki görüyor, öyle zannediyor. Ancak insanın bu dünya yaşamının ötesini düşünmesi ve ona göre hareket etmesi icap eder. İnsanın ilâhî âleme hazırlanması için de peygamberler ve veliler irsal olundu. Peygamberler ve veliler menfi hareket etme potansiyeline sahip insana doğru yolu göstermek ve müspeti tercih etmesinde ona rehberlik etmek ile vazifelidir.

Dünyadaki insanlar arasında Allah anlayışının namütenahi olduğu düşünülürse, diğer seyyahelerdeki Allah anlayışının da namütenahi olduğu düşünülmelidir.

Misakın sadece bizim âlemimizdeki **"insan"** varlığını değil, bütün âlemlerdeki varlıklar üzerindeki tecellisini de düşünmek icap eder.

Rabbimiz Elest Meclisi'nde; **"Ben Sizin Rabbiniz değil miyim?"** buyurmuş Arasat'da ise; **"Ben sizin Rabbiniz değil miydim?"** سوالini açacaktır. Neticede her nefis say ettiğinin karşılığını bulacaktır.

KELÂM-I MANEVÎ

NEBİLERDEN HZ. MUHAMMED'E MİSAK ALINMASI

Hız. Muhammed'in zuhuru ile kudret tatbikatı ve anlayışı da değişmiş, çok ileri bir anlayış zuhur etmiştir. İnsanların kudret affettikleri varlıkların hakikati ayan olunca misakın hakikati de ortaya çıkmıştır.

Âl-i İmran 3/81. âyetinde;

"Ve hani Allah nebîlerin "Sizlere kitaptan ve hikmetten bahsettim. Sonra sizlere yanınızda bulunanı tasdik eden bir resul geldiğinde ona muhakkak iman edecek ve ona yardım edeceksiniz, diye misakını almıştı. Bunu ikrar ettiniz mi? Ve böylece üzerinize isrimi aldınız mı?" "İkrar ettik," dediler. "Artık şahit olun, dedi. Ben de sizinle beraber şahit olanlardanım." buyrulmaktadır.

Âyette; **"İkrar ettik dediler"** onaylatma amacına yöneliktir. **"İkrar"** bilindiği gibi, kabul etme, onaylama anlamını ifade eder. Ayetin arapçasında geçen **"isr"** ise, **"ahit"** demektir ve cümle içinde **"almak"** fiilinin mef'ulü konumundadır. Ahit almak, **"alan"**dan ayrı olarak, **"kendisinden ahit alınan"** birini gerektirir. Burada kendilerinden ahit alınanlar ise, ancak peygamberlerin ümmetleri olabilir.

Buna göre âyetin anlamı şöyle olur: **"Demmişti ki:**

"Siz misakı ikrar ettiniz mi ve bu hususta ümmetlerinizden ahdimi aldınız mı?" Onlar; **"İkrar ettik." demişlerdi.**" Bu tatbikatta ikrarı alan **HÜVE'**dir; şahid **ALLAH'**tır.

Ed-Dürr-ül Mensûr adlı eserde, İbn-i Cerir, Ali b. Ebi Talib'ten (r.a) rivayet eder: **"Yüce Allah, Âdem'den şimdiye kadar gönderdiği bütün peygamberlerden Hz. Muhammed hakkında kesin söz almıştır. Şayet onun gönderilişi sırasında yaşıyorlarsa, kesinlikle ona inanacaklar, ona yardım edeceklerdir, ona inanmayı emredecek ve kavimlerinden bu hususta söz alacaklardır."** Hz. Ali bunları söyledikten sonra Âl-i İmran 81. âyetini okudu: **"Hani Allah peygamberlerin misakını almıştı: "Size kitap ve hikmet verirsem..."** (c.2, s.47, Beyrut baskısı)

O halde Hz. Muhammed bir dönüm noktasıdır. Çünkü O'na misak alınmaktadır ki bu, Allah'ımızın kabul ettiği misaktır. Bu misakta şahid olan Allah'tır. Hüve adına alınan misaka Allah şahiddir. Peygamber, Hüve'den görünen noktadır.

Misak, Hüve'nin görüldüğü nokta-i mümessile olan Hz. Muhammed'e, Allah adına alınmaktadır. Bu misaka Allah şahittir.

Tekmil peygamberan Hüve'nin görüldüğü gönül

KELÂM-I MANEVÎ

noktasına misak vermektedir. Bütün peygamberlerden misak istendiğine göre Hz. Muhammed'in zuhuru ile büyük bir tebeddülât olduğu görülmektedir. Hüve irsal eylemiş olduğu bütün peygamberlerin Hz. Muhammed makamından nur almasını arzu etmektedir. Hz. Muhammed'in tekmil peygamberlere haber verilmesi ve misak alınması onları ileri bir idrak ve makama yükseltmiştir.

Hz. Muhammed miraç yapmış tek peygamberdir. Miraç, büyük bir etaptır. Miraç ruhun terakkisidir. Hz. Muhammed'in miracı hiçbir şey ile kıyaslanamaz. Hz. Muhammed miraç yapmıştır, peygamberimizden sonra zuhur eden İslam evliyası da Hz. Muhammed'e muzaf olarak miraç yapmışlardır. Bu hususiyet Hz. Muhammed ile açılan kemalatı kabul ve tasdik edenlerin ne kadar ileri bir yakınlık bulacaklarını da işaret etmektedir. Miraç, kulluğun da Allah'a ait olduğunu idraktır.

Rabbimiz bu âlemi Deryayı Nuru Muhammed ismi ile teşkilatlandırmıştır. Bütün peygamberler ve veliler de o nurdan görünürler. Allah'ımızın Deryayı Nuru Muhammed arzusu sonsuzdur. Bunu tam olarak bilmek mümkün değildir. Tekmil velâyet ve peygamberan Deryayı Nuru Muhammed'den görünür ve o gönüllerde Deryayı Nuru Muhammed temsil olunur.

Hz. Muhammed, O deryadan mümessil nokta olarak görünmüştür. Hz. Muhammed'in miraç hususiyetleri

daha önce hiçbir gönle lütfedilmemiştir. Hz. Muhammed ile beraber Hz. Muhammed'i tasdik eden evliyasına da aynı hususiyetlerden hissementlik lütfedilmiştir. Hüve'nin hususiyetleri sonsuzdur ve asla tahdit edilemez.

"Her insan topluluğunu imamları ile davet edeceğiz" (*İsrâ 17/71*) âyeti düşünüldüğünde geçmiş peygamberlerin misak vermekle Hz. Muhammed'i imam kabul ettiklerini anlaşılmaktadır. Nitekim miraçta Sevgili Efendimiz bütün peygamberlere imam olarak namaz kıldırmıştır. Kim Hz. Muhammed'i imam olarak kabul eder o makamdan terakki eder ve yüksek derecelere yükselir.

Bizler Hz. Muhammed'i Hüve'nin görüldüğü gönül noktası olarak kabul ve tasdik ediyoruz. Bu kabul ve tasdik Hüve'nin bütün âlemleri Deryayı Nuru Muhammed'den yarattığını ve her varlığın asliyet-i ilâhîyesinin HÜVE olduğunu işaret etmektedir.

Kur'an'da Peygamberimize hitaben; **"Kitapta İdris'i de an"** (*Meryem 19/56*) **"Kitap'ta İbrahim'i de an"** (*Meryem 19/41*) âyetlerinde olduğu gibi peygamberlerin isimlerinin zikredilmesi söz konusudur. Hatmül Velâyet tatbikatında da geçmiş velâyet gönüllerinin zuhur etmesi vardır. Bu durumda velâyet gönüllerinin Hüve'nin her zamandaki ileri açılmasını talep ettikleri ve bu ileri idrak ve kemalattan nasiplendikleri düşünülmelidir.

KELÂM-I MANEVÎ

Tekmil peygamberlerin Hüve'nin görüldüğü noktaya misak vermeleri onlardaki terakkiyi de işaret etmektedir. Peygamberlerin Hz. Muhammed'i tasdik etmeleri ve misak vermeleri Hz. Muhammed'in zuhurunun peygamberlik tatbikatının büyük bir aşaması ve hatemi olduğunu göstermektedir. Bu tasdik önemli bir dönüm noktasıdır.

Hz. Muhammed'den sonra zuhur eden velâyet gönülleri de Hz. Muhammed'i kabul ve tasdik ederek yürürler. Hz. Muhammed'i kabul etmeyen yerden bir karış dahi yükselemez.

Hatmül Velâyet noktasında da geçmiş peygamberlerin ve velâyet gönüllerinin tasdiki vardır. Hatmül Velâyet'i kabul ve tasdik, Hüve'yi kabul ve tasdik mânâsına gelmektedir. Hatmül Velâyet'i tasdik etmek, Hüve'nin ilâhî programı icabı zuhur eden bütün velâyetini kabul ve tasdik etmek manasına gelir ki, bu tam bir iman noktasını göstermektedir. O zaman Allah'ın insanı ne kadar yüksek makamlara kadar terakki ettireceğini ve sonsuz rahmetini düşünmek icap eder.

Hatmül Velâyet kemalatında Hz. Muhammed'in Hüve'nin görüldüğü nokta olarak kabul ve tasdik edilmesi, Allah'ın zâtîyet-i ilâhîyesini kabul ve tasdik etmek mânâsına gelmektedir. Hüve'nin bu zamandaki açılmasındaki arzuyu ilâhî böyledir.

Hüve'nin Hatmül Velâyet makamından tasdik edilmesi de artık nihayete geldiğini işaret etmektedir. Takdir Allah'a aittir.

Allah'ımız namütenahi arzularından olan Deryayı Nuru Muhammed arzusu ile âlemleri yarattı, bizler Deryayı Nuru Muhammed'den yaratıldığımız için Nuru Muhammed'e tâbiyiz. Hz. Muhammed, Miraç ile ilgili olarak Âlem-i Âmâ hususiyetlerini açmamış sadece Âlem-i âmâ'yı işaret buyurmuştur.

Hz. Muhammed hiçbir peygambere nasip olmayan miraç devletine mazhar kılınmıştır. **Peygamberlerin kendi varlıkları için, hâsıl oldukları asıl varlıktan yani Deryayı Nuru Muhammed'e misak vermeleri icap ediyordu.** Deryayı Nuru Muhammed'e misak vererek Ona olan bağılıklarını ve tâbiyetlerini ikrar etmişlerdir. (Levlâke Levlâke sırrı) Çünkü bütün tertip Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıldır. Bütün evliya ve enbiya Deryayı Nuru Muhammed'den görüldüğüne göre onların kendi asliyetleri için misak vermeleri söz konusudur.

Kelime-i şahadet getirenler kimi zikrediyor? Allah'ı ve Hz. Muhammed'i zikrediyor. Her Müslüman kelime-i şahadet getirmekle Deryayı Nuru Muhammed'i tasdik etmiş olur.

KELÂM-I MANEVÎ

Varlıklardan misakın alınması kelime-i şahadet ile-
dir. Müslümanlara kelime-i şahadet'in teklif edilme-
si, yani Allah'tan başka bir ilah olmadığına ve Hz.
Muhammed'in Allah'ın Resûlu olduğuna yapılan şahitlik
Allah'ın, Hz. Muhammed için varlıklardan misak alması
olsa gerekir.

Bu, Sırr-ı Âdem noktasını işaret etmektedir. Allah'a
yol bulmak isteyen Sırr-ı Âdem'e secde edecektir.

Peki, **ÂDEM** kimdir?

Âdem, Allah'ımızın **HALİFE** arzusunun tam temsil
noktasıdır. O nokta Deryayı Nuru Muhammed noktasıdır.
O noktada **Ruh** ve **Nefis** birlik halindedir. O nokta
Allah'ı temsil etmektedir. O noktanın Allah'tan ayrı gö-
rülmesi ve itiraz edilmesi kişiyi İblis'in makamına düşü-
rür.

Allah'ın bildirmiş olduğu Zamanın İmamı da Allah
adına bu ikrarı kabul eder. O zamanki ikrar, Bezm-i
Elest'te yapılan ikrarın bir tescili olsa gerekir. Allah'ımız o
zamanki şeriat üzere bu biatı kabul buyurur.

Allah'ımız, Sevgili Efendimiz hatemen nebiyyin
olarak zuhur edeceği için bütün peygamberlerden misak
almaktadır. Bu misak; "**Artık nice olur her ümmetten
bir şahit getirir ve seni de bunlar üzerine şahit ge-**

tirdiğimizde?" (Nisa 4/ 41) âyetinde izhar olunan hakika-ti işaret etmektedir.

Zamanın gönlünü kabul etmek, Hz. Muhammed'e muzaftır. Her Zamanın Sahibi üzerine Hz. Muhammed şahiddir çünkü her Zamanın Sahibi; **“Ene Deryayı Nuru Muhammed”** ilhamını alır. Deryayı Nuru Muhammed'den kelam eyler.

Her zaman için Hz. Muhammed'in fiiliyatta olduğu aşikârdır. Hz. Muhammed bugün de fiiliyatta ve icraattadır. O halde kıyamete kadar gerçek imam Hz. Muhammed'dir. Bu çok hususi bir idraktır. Bugün diyoruz ki; **"Yine O'nun zamanıdır"** bugün de O'nun yolundan yürüyerek manevi güzelliklere kavuşuyoruz. Öyleyse onun hükmü devam ediyor demektir.

Hz. Mevlana'nın: **"Bugün Ahmed benim ama çünkü Ahmed değil..."** ve; **"Mustafa geldi yine cümleniz iman ediniz."** sözleri bu hususiyeti de işaret etmektedir.

HZ. YAHYA'NIN HZ. İSA'DAN MİSAK ALMASI

Hz. Yahya, **"Erdel"** nehrinde insanları vaftiz ederken Hz. İsa gelir. Hz. Yahya; **"Ya İsa, sen bana geliyorsun ama senin beni vaftiz etmen gerekir. Çünkü senin gelişin daha üstün ve daha faziletlidir"** bu-

KELÂM-I MANEVÎ

yurur. Hz. İsa cevaben; "**Sen vazifeni gereğince yapmalısın,**" diye cevap verir.

Nitekim Kur'an-ı Kerîm Meryem Sûresi 15. âyetinde Hz. Yahya için; "**Ve selâmdır ona doğduğu günde ve öldüğü günde ve hayy olarak baas ettirildiği günde,**" buyrulmaktadır.

Hz. İsa için ise, aynı sûrenin 33. âyetinde; "**Ve selâmdır bana doğduğum günde ve öldüğüm günde ve hayy olarak baas ettirildiğim günde,**" buyrulmaktadır.

Hz. Yahya'nın doğduğu günde, öldüğü günde ve '**hayy**' olarak baas ettirildiği günde Allah'ın O'na selâm vermesi, o isim ile selâmete ulaşılacağını işaretler. '**Hayy**' olarak baas etmekten murad ise kıyamette ve Hatmül Velayet noktasında Yahya ismindeki sırrın da açılması olsa gerektir. Bu durumda teslik hakkının ve İsm-i Azam hususiyeti taşıyan gönlün Hz. Yahya olduğu işaret olunmaktadır. Hz. Yahya da bunun üzerine Hz. İsa'yı vaftiz etmiştir.

Hz. Yahya'nın Hz. İsa'yı vaftiz etmesi aynı zamanda teslik hakkının (Hakka götürmede ilâhî yetki) Hz. Yahya'dan sonra Hz. İsa ile devam edeceğinin bir işaretidir. Bu da Allah'ımızın ilâhî programını işaret eden bir konudur.

Hz. Yahya'nın Hz. İsa'yı vaftiz etmesi, **Misak** hususiyeti de taşımaktadır. Hz. Yahya'nın vaftiz yapması, Allah adına misak alması mânâsındadır. Hz. Yahya misak almıştır, Hz. İsa da kendi taraftarlarından misak almıştır.

MİSAK-I GALİZ

Ahzab sûresi 33/7-8. âyetlerinde;

"Ve hani nebîlerden misaklarını almıştık... Ve senden ve Nuh'tan ve İbrahim'den ve Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan... Ve onlardan Misak-ı Galîz (ağır bir söz) almıştık...Allah, doğrulardan (sadıklardan) doğruluklarını (sıdkı) sormak ve inkârcılara can yakıcı azap hazırlamak için bunu yapmıştır." buyrulmaktadır.

Rabbimizin, Hz. Muhammed'e kadar irsal eylemiş olduğu nebilerden almış olduğu ahid "**RAB**" ismi üzerinedir. **RAB** ismi esasında **HÜVE**'yi işaret etmektedir. Hz. Muhammed ise Hüve'nin görüldüğü gönül noktasıdır. Allah'ımız Hz. Muhammed'den **HÜVE** adına misak almaktadır. Sevgili Efendimiz Hüve'yi açmıştır.

Hatmül Velâyet ise bu zamanda bu konuları vuzuha kavuşturmaktadır. O halde "**Hatim**" bir şeyin sonu olarak değil, bir hususun tam mânâsı ile "**bilinmesi**" olarak değerlendirilmelidir.

KELÂM-I MANEVÎ

Hız. Muhammed, Hüve'nin görünmesidir. O'nun ahdi geçerlidir. Hız. Muhammed Hüve'yi açtı ama, "**Ya Maruf! Kühü hakikatini arif olmadık, Sen kendini övdüğün gibisin**" buyurdu. Efendimizin bu ifadesi Hüve'nin sonsuz olduğunu, tam olarak bilinmesinin mümkün olmadığını işaret etmektedir. Allah'ın varlığının dununda Allah'a nazar edecek bir varlık olmadığına göre "tam olarak bilmek" mümkün değildir. Yaratılan varlık için yaratıcısını tarif etmek ebeden mümkün değildir. Bu husus denizin içindeki balığın denizi tarif etmesindeki acziyeti çağrıştırmaktadır.

Allah sonsuzdur. Her varlıktan Allah görünür ama asliyeti ile değil. Her varlık Allah'ın arzu buyurduğu ve takdir ettiği makam nispetince sıfatlar âleminde çehre gösterir.

Âdem'in yaratılışı, Allah'ın "**tapılma**" arzusundaki tatbikatı işaret etmektedir.

İnsan kendisinde ruh olduğunu biliyor ama ruhunu mücerred olarak göremiyor. Ruh, Allah'ın kendisinden lütfettiği bir hususiyettir. İnsan, Allah'ı kendisine lütfedilen ruh ile bir nebze idrak etmelidir.

Tekmil varlıklar Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl olmuştur ancak Hüve'nin sonsuzluğu Deryayı Nuru Muhammed ile bilinir. Deryayı Nuru Muhammed'in asliy-

yeti ise **HÜVE'**dir. Diğer varlıklar da O'ndan isim almış ve o deryadan görünen varlıklardır. Bütün varlıkların Deryayı Nuru Muhammed'i zikretmesi kendi asliyyetlerini zikretmeleridir.

Dikkat edilirse bazı anlatımlar Allah'ın sonsuzluğu dikkate alınmadan yapılmaktadır. Çünkü insan hep bir ölçü ve benzetme getirerek anlamaya çalışmaktadır. Ancak Allah ve Muhammed noktasında hiçbir tahdid kabul edilemez.

Mücadele sûresi 58/5. âyetinde;

“Allah'ı ve Resulünü tahdid edenler rüsva olacaklardır kendilerinden öncekilerin rüsva oldukları gibi...” buyrulmaktadır.

Ra'd sûresi 13/19-22 âyetlerinde;

“Sana Rabb'inden nazil olanın el Hakk olduğunu bilen 'Hüve'ye âmâ olan gibi midir? Muhakkak ki gönül sahibi tezekkür eder. Allah'ın ahbine vefa gösteren ve Mİ-SAKI BOZMAYANLAR ve Allah'ın kendisine vasıl olunmasını emreylediğine vasıl olurlar ve Rabblerine huşu ederler ve en kötü hesaptan korkarlar. Ve Rabblerinin vechini arayarak sabır gösterenler ve

KELÂM-I MANEVÎ

salâtı ikame edenler ve onları rızıklandırdığından sırren ve alenî olarak infak edenler ve kötülüğü hasene ile defedenler... Böyleleri... Onlardır diyarın akıbeti" buyrulmaktadır.

HZ. MUHAMMED'İN ŞAHİTLİĞİNİ KABUL EDENİN MİSAKI TAMAMDIR.

Allah, Peygamberler'den ağır ahid almıştır. Peygamber Efendimizin Veda Haccı esnasında irad buyurduğu Veda Hutbesi'nin sonunda üç kere; "**Şahid ol Ya Rab!**" buyurması da ümmetinden bu misakı almasıdır. Allah'ın ağır ahdini yüklenen Hz. Muhammed, bu ahdi kavmine ve âlemlere teklif etmiş ve Allah'ı buna şahid tutmuştur.

Kim bunu kabul eder ve ikrar ederse o da şahid olmuş olmaktadır.

HÜVE'NİN "BEN YERYÜZÜNDE BİR HALİFE KILACAĞIM" ARZUSUNUN TAM AÇILMASI HZ. MUHAMMED'DİR.

Hüve'nin halife kıldığı varlığa hitabı, "**KUL**" ismi ile olmuştur. Kul ismi ile hitap olunan **HALİFE**, Allah'ı temsil eden noktadır. Yakınlık bulmuş gönüllerdeki ilâhî icra Hakk'a muzaftır. Kul, bütün iradesini Hakk'a verdiğiğinde gerçek kulluğu idrak etmiş olur.

“Âyetlerimizden 'Hu'ya göstermek için kulu-
nu Mescid-i Aksa'ya bir gece isra ettiren süb-
handır." (*İsra 1*) âyeti ile işaret edilen hususiyet de ken-
disinden kendisinedir.

Velâyet; kulluğu ile iftihar eden insan demektir. Gerçek kul idrakinde olan bir gönül ile ahz-ı feyz etmek icap eder. İmamı Ali miracında Rabbimizin; “**Kimsin**” hitabına; “**Sensin!**” diyerek gerçek kulluğu ifade etmiştir.

Sevgili Peygamberimizin miracında Rabbini, İmamı Ali gibi bir genç simasında müşahede etmesi velâyetin İmamı Ali ile devam edeceğini işaret etmektedir. Bu husus Hz. Peygamberimizin kendisindeki ilâhî tecellinin yani Deryayı Nuru Muhammed hususiyetinin bir neticesi olarak mütalaa etmek icap eder.

Hz. Muhammed ilâhi ruhtur. Onun gitmesi gelmesi diye bir şey söz konusu olamaz.

"Beni gören muhakkak ki Hakk'ı görmüştür" buyuran bir peygambere “*geldi gitti*” demek onu idrakten eksik kalmak demektir. Maneviyatta kalbleri Hakk ile zinde olan gönüller Hz. Muhammed'in sadasını her an duyarlar. Hakk yakınlığı bulanlar gönlünden; "**Ene Muhammed Mustafa**" beyanını alıyorlar. Bu, Rabbimizin o gönülden; "**Muhammed Benim**" buyurmasıdır.

KELÂM-I MANEVÎ

Bugün velâyet Hz. Muhammed'in ilâhi programında yürüyor. Onun evliyası olan gönüller maneviyat yolundan feyz dağıtıyor.

"Ahir zaman peygamberi" sözünden ne anlaşılıyor? Kıyamete kadar başka bir peygamber gelmeyeceğine göre demek ki kıyamete kadar onunla gidilecektir.

Geçmiş bütün peygamberler ahir zamanda zahir edecek ve nübüvvetin hatemi olacak olan Hz. Muhammed'i işaret etmişlerdir Rabbimiz bütün peygamberlerden Hz. Muhammed adına misak almıştır. Hz. Muhammed'in bu dünyadan uful etmesinden sonra ise evliyası hep Hz. Muhammed'e muzaf olarak dini anlatmışlardır. **O halde evvel ve ahir Hz. Muhammed'e bağlanmaktadır.**

SÂK SIRRI AÇILDIĞINDA

Kalem sûresi 68/42-43. âyetlerinde;

"O gün sâk (sırrı) açılır ve secdeye davet edilirler; fakat güç yetiremezler...Gözleri haşyet içindedir, zillet bürür onları... halbuki kendileri sağ salim iken secdeye davet olunuyorlardı..." buyrulmaktadır.

Hadis-i şerifte şöyle buyrulmaktadır: **"Âlemlerin Rabbi Allah onlara, orada gördükleri en yakın bir**

sıfatta tecelli eder ve bu muvahhidlere: Ya siz ne bekliyorsunuz? Her ümmet ibadet ettiği şeyin adına düşüyor, buyurur. Onlar da: “Biz dünyada iken, kendilerine çok muhtaç olmamıza rağmen bu insanlardan ayrı yaşadık ve onlar ile arkadaşlık etmedik”, derler. Bunun üzerine: **Ben sizin Rabbinizim**, buyurur. Onlar: Biz senden Allah'a sığınırız (iki yahut üç defa da) Allah'a hiç bir şeyi ortak koşmayız, derler. Hatta bir kısmı dönecek duruma yaklaşır. **Sizinle o (Rabbiniz) arasında bir alâmet var mı ki bunun sayesinde onu tanıyabilesiniz**, der. Onlar: *Evet*, derler (O Sak'tır). Sak'ın bir kısmı açılır, yürekten Allah'a secde eder olanların hiç biri kalmaksızın Allah onların her birine secdeye izin verir. Gizlenme veya riya olarak secde eder olanlardan her birinin sırtını Allah muhakkak tek bir tabaka hâline getirir. Secde etmek istedikçe ensesi üzerine düşer. Sonra başlarını kaldırır. İlk defa görmüş oldukları suret (sıfat) değişmiş olarak: **"Ben sizin Rabbinizim"**, buyurur. Onlar da: **"Bizim Rabbimiz Sensin"**, derler. Sonra Cehennem üzerine bir köprü kurulur ve şefaate izin verilir." (Ebu Saîd Hudrî)

Rabbimiz Elest meclisinde ruhları ilk yarattığı zaman onlara; **"Ben Sizin Rabbiniz değil miyim"** buyurmuştur. Her varlıkta görünen kendisi olduğuna göre Bu sual Allah'ın kendi varlığından halkettiği varlıkların gönüllerinde tecelli etmiştir. Bu da, insan varlığının ilk yaratılışta Miraç tatbikatına mazhar olarak yaratıldığını göstermektedir. Rabbimiz; **"Semavat ve arz Beni sığ-**

KELÂM-I MANEVÎ

dıramadı Ben mümin kulumun kalbine sığdım" (*Keşfü'l Hafâ: 2256*) hadisi kutsideki hakikat **"tecellinin kalbde"** olacağını işaret etmektedir.

İnsan hem ruh hem beden olarak yaratılmıştır. Bu dünya yaşamına geldiğimizde cismaniyet ağır basmaktadır ama bütün bu maddi âlemler ruhun tekâmülü için yaratılmıştır.

Bütün âlemler hepsi bir tertiptir. Neden Âlem-i Âmâ bilinmiyor? Çünkü Hüve'deki arzular sonsuzdur. Hangi arzuları var, ancak kendisi bilir.

Haşr sûresi 59/22-24. âyetlerinde;

"Hüve kendisinden başka ilâh olmayan Allah'tır. Âlimidir gaybın ve şahid olunanın. Hüve'dir er-Rahman er-Rahîm. Hüve kendisinden başka ilâh olmayan Allah'tır. El-Melik'tir, el Kuddüs'tür, es-Selam'dır, el-Mümin'dir, el-Müheymin'dir, el-Aziz'dir, el-Cebbar'dır, el-Mütekebbir'dir. Sübhan'dır Allah şirk koştuklarından. Hüve, el-Halik, el-Barî, el-Musavvir olan Allah'tır. Hû'nundur Esmâ-ü'l Hüsnâ. Tespih eder Hû'yu semavatta ve arzda olanlar. Ve Hüve'dir el-Aziz, el-Hakim..." buyrulmaktadır.

Âyette Hüve'nin namütenahi arzuları ve tatbikatları olacağı işaret edilmiştir.

Allah ne lütfetmişse, Allah'ı ancak o idrakle tanıyabiliriz. Allah kullarına "**Rabb**" hususunda ne idrak vermişse insanlar o arayış içerisinde dirler. Velâyet ise her görünmeye haktır der. Çünkü velâyet gönlünden tasdik alır.

Rabbimizin; "**Ben sizin Rabbiniz değil miyim**" suali kendisinden kendisinedir. Kendi varlığı içinde, kendi varlığına tevcih olunmuştur.

Rabbimiz ilâhî tertibi icabı, kendi varlığından halk eylediği insan varlığındaki hedefi sabit kılmak için ruhları bu suale muhatap kılmıştır.

Allah'ın kendi ruhundan nefhettiği insan varlığında "**Ben bilinmez bir hazine idim, bilinmekliğimi istedim ve bu âlemleri yarattım**" (*Aclûnî, II, 132*) arzusunun yansıması vardır. İnsan da kendi varlığının bilinmesini ister. Bu arzuda herkes kendisini müspet tanıtmak ister; hiç kimse kendisini menfi tanıtmak istemez.

SABÎÎLER

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Maide sûresi 5/69. âyetinde;

“Muhakkak ki iman edenler, Yahudiler ve Sabiîler ve Nasranîlerden kim Allah'a ve ahiret gününe iman eder ve salih amel işlerse, artık onlar için korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.”

Âyette zikredilen Sabiîler'in kimler olduğu hakkında müfessirler değişik görüşler ileri sürmüşlerdir. Esasında **Sabii** kelimesi her zaman diliminde değişik insan ve inanç toplulukları hakkında kullanılmıştır. Bu bakımdan alimler arasında çok farklı tarifler yapılmıştır. Ancak âyet-i kerimeden anlaşıldığı kadarı ile insan ve inanç topluluklarının isimlerinden ziyade kişinin "**inanç ve ameli**" Allah katındaki değerini belirlemektedir. Yani hangi topluluk veya inanç ismi ile isimlendirilirse isimlendirilsin eğer bir insanda Allah'a ve ahiret gününe iman varsa ve salih ameller işlemişse ahirette o kişinin ecri ziyan edilmeyecektir. O halde asıl olan kişinin kalbî durumudur. Nitekim buyrulur ki; "**O gün, ne mal fayda verir ne de evlât, ancak Allah'a kalb-i selîm ile gelenler hariç**" (Şuara 88-89)

KELÂM-I MANEVÎ

Kur'an'da Hz. İbrahim için; “**Hani Rabb'ine kalb-i selîm ile gelmişti.**” (*Saffat 37/84*) buyrulmaktadır. Burada samimi bir iman ve inançtan bahsedilmektedir. Hz. Ahmed Süreyya Emin; “**An samimil kalb sarıl ki ben anın damanıym**” buyurmuşlardır. Kıyamete yakın olacak fitnelere uymayıp samimi bir inanç içerisinde olmak makbuldür.

Âyette zikredilen Sabîî'lerin kimler olduğu hakkında müfessirler değişik görüşler ileri sürmüşlerse de bazı Sabîî topluluklarının Allah'ın makbul tuttuğu bir iman üzerine olduklarını görmekteyiz.

İslâm Ansiklopedisi'nde Sâbiîler ile ilgili olarak şu bilgiler verilmektedir:

Sâbiîliğin tarihçesi günümüzden yaklaşık iki binyıl önce başlar. Sâbiîlik, milâttan önce son iki yüzyıl içinde Filistin-Ürdün bölgesinde mevcut olan heterodoks (farklı düşünen) Yahudi akımları arasında filizlenmiştir.

Sâbiîler tarafından büyük bir önder ve ışık peygamberi diye adlandırılan Hz. Yahyâ Yahudi olarak doğmuş, ancak peygamber olunca Yahudi kralının davranışlarını kabul etmeyip Kudüs dışında kendi cemaatini kurmuştur.

Hz. İsâ'nın, risâleti öncesinde zaman zaman Yahyâ'nın vaazlarını dinlemeye gittiği, hatta bir defasında bizzat onun eliyle suya dalıp çıkmak suretiyle vaftiz edildiği bilinmektedir (Matta, 3/13-15).

Hz. Yahyâ'nın faaliyetlerinden telâşa kapılan resmî Yahudilik taraftarları Roma'nın bölgedeki valisi Herod Antipas'ı kızkırtarak onu tutuklattılar. Yahyâ başı kesilmek suretiyle idam edildi, taraftarları da sıkı bir takibata ve katliama tâbi tutuldu.

Olaya geniş yer veren Sâbiîliğin kutsal kitaplarından Ginza'ya göre (s. 341) Yahudiler aralarında 365 ileri gelenin de bulunduğu binlerce nasırayı katlettiler.

Katliamdan kurtulanlar Arsakid kralının himayesinde Kuzey Mezopotamya'ya doğru kaçtılar. Sâbiî kutsal kitapları bunların sayısının 60.000 civarında olduğunu kaydeder. Bir müddet sonra Nasuralar / Sâbiîler Güney Mezopotamya'ya göç edip buraya yerleştiler. Mecûsîliğin İran'da resmî din olarak kabul edildiği milâttan sonra 3. yüzyılın ilk yarısına kadar Sâbiîler bu bölgede huzur içinde yaşadılar. 7. yüzyılda Irak'ın müslümanlarca fethedilmesi üzerine diğer yöre halkı gibi Sâbiîler de zimmî statüsüyle İslâm hâkimiyeti altına girdiler.

Günümüzde 80-100 bin civarında bir topluluk olan Sâbiîler tefekküre ve sezgiye dayalı öğretileri ve kendilerine has dilleri ile oldukça zengin bir dinî literatüre sahip-

KELÂM-I MANEVÎ

tır. Genellikle Güney Irak'ta Fırat ile Dicle'nin birleştiği bataklık bölgelerde, Basra ile Bağdat gibi şehirlerde ve İran'da Kârûn nehri boyunca yer alan yerleşim birimlerinde yaşarlar. Ayrıca başta İsveç, Danimarka, Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve Kanada olmak üzere birçok Batı ülkesinde yerleşmiş Sâbiî cemaatleri bulunmaktadır. (Kaynak: İslâm Ansiklopedisi Yıl: 2008, cilt: 35; sayfa: 341-342)

Arapçada "**Sabiî**" kelimesi, bir dinden çıkıp başka bir dine giren kimse anlamındadır. Bunun için müşrikler, Resûlullah'ı Sabiî diye isimlendirmişlerdir. Çünkü o, dinlerini reddedip yeni bir dine bağlanmıştı (M. Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'ân Dili*, İstanbul 1936, I I,1750).

"Bu tarife göre Sabiîler Hz.Muhammed'in risaletinden önce kavimlerinin puta tapmasından hoşlanmayarak, gönüllerine hitap eden ve samimiyetle bağlanabilecekleri bir itikat arayan Araplardır. Bunlar tevhid dinini kabul etmişlerdi ve ilk haniflerin yani Hz.İbrahim'in dini üzere ibadet ediyorlardı. Müşrikler, bu kimselere "Atalarının dininden dönenler" anlamında sabiîler adını vermişlerdi. Sonradan müslümanlara sabiî demelerinin sebebi budur" (Fi Zilalil-Kur'ân, Terc. Kurul, İstanbul 1972, I, 156-157).

Geçmiş ümmetler, peygamberlerin getirdiklerine önce iman etmişken sonradan peygamber sözlerini değiştirmişlerdir. Sabiiler demek peygamberlerin getirdiklerine imanda saflığını bozmamış ve imanda sabit kalmış olanlar anlamında olsa gerekir.

MUHKEM MÜTEŞABİH

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Âl-i İmran sûresi 3/7. âyetinde;

"Sana 'el Kitab'ı inzal eyleyen 'Hüve'dir. HU'dan muhkem (hâkim kılınmış) âyetler vardır ki, onlar 'ümmül kitab'dır. (ana kitap) Ve diğerleri de müteşabihattır (benzeşen ayetlerdir). Artık kalplerinde kayma olanlar fitneyi ve HU'nun tevilini arayarak, HU'dan teşbih olunanlara (benzetilenlere) tâbi olurlar. HU'nun tevilini ancak Allah bilir. Ve ilimde ileri gidenler (râsih olanlar) derler ki: "HU'nun tamamının Rabbimizin katından olduğuna iman ederiz ve ancak gönül sahipleri (gönlünden emir ve ilham alanlar) tezekkür ederler" buyrulmaktadır.

Âyette "**el Kitab**" ifadesi zamanın risâlet noktasının mümessili olan "**el-İnsan**" ilâhi noktasını işaret etmektedir ki, Allah'ın kendi zât-ı ilâhisidir. İnzâl olunan el-Kitab'tan murat, Hazret-i Muhammed'in vücûd-u ilâhisidir.

KELÂM-I MANEVÎ

Kur'an-ı Kerîm'de Allah'ımızın zat, sıfat ve ef'ali'nin bildirildiği âyetler “Muhkem”, zamanın yaşam ve tatbikat anlayışı ile ilgili bildirilen hükümler “Müteşâbih” âyetlerdir.

Muhkem-Müteşâbih konusunda farklı tarifler ve anlayışlar vardır. Kur'an'da; **“Şüphesiz Rabbin kıyamet günü, üzerinde ayrılığa düşmekte oldukları şeyler konusunda onlar arasında hüküm verecektir.** (45/17) buyrulması bu fikir ayrılıklarının da Allah'ın bir tertibi olduğunu işaret etmektedir.

MUHKEM-MÜTEŞABİH KONUSUNDA ULEMANIN İDRAKİ

Kur'an âyetleri muhkem ve müteşâbih olarak lütfedilmişlerdir. Muhkem kelimesi ile kesin ve değişmez hüküm bildiren âyetler işaret edilirken, müteşâbih kelimesi ile benzeşen âyetler işaret buyrulmuştur. Ancak bu âyetlerin tesbitinde resmi ulemanın tefsirleri ile velâyetin ilhamı arasında pek çok farklar vardır.

Ulemaya göre muhkem kabul edilen âyet ve hadisler çoğunlukla dünya yaşamına hitap eden fıkıh kurallarıdır. Ticaret, miras, evlenme-boşanma ve benzeri dünya yaşamıyla ilgili kurallar hep muhkem kabul edilmiştir. Kur'an'da **“Hüve her an yeni bir şandadır”** (Rahmân 55/29) buyrulduğuna göre dünya ve yaşamla ilgili hü-

kümler zamana göre değişebilir. O halde, yaşama ilgili konular her zamanda Allah tarafından yetkili kılınan gönüller ile yorumlanmalıdır. Onun için ulemanın muhkem kabul ettiği âyetleri velâyet müteşabih olarak değerlendirmiştir.

MUHKEM-MÜTEŞABİH KONUSUNDA VELÂYETİN İLHAMİ

Kur'an'da Allah'ın zât,sıfat ve ef'alini bildiren âyetler ulema tarafından müteşabih olarak düşünülmüştür. Ancak velâyet Allah'ın kendisini bildirdiği değişmez âyetleri muhkem âyetler olarak kabul ve tasdik eder.

"**Muhkem**" âyetler; Allah'ımızın zât, sıfat ve ef'aline ait olan âyetlerdir. Allah'ımızın kendisini tarif ve tavsif buyurduğu âyetlerdir. Allah kendisine "**Rahman**", "**Rahim**" diye bir tarif yaptığı zaman bunun tersini söylemek mümkün değildir. Allah'ı Allah'ın tarif ettiğinin dışında değerlendirmeye kalkmak makbul değildir.

Allah'ımız kendisini yaratmış olduğu varlıklara bildiriyor ve tanıtıyor. Yaratılmış olan varlıkların bu konuda fikir yürütmeleri mümkün değildir. Allah'ı Allah'ın bildirdiği şekliyle idrak etmek en doğru olanıdır. Muhkem olanı başka bir hâle tahvil etmek veya benzetmek mümkün değildir.

KELÂM-I MANEVÎ

Velâyete göre, muhkem âyetler ve hadisler, Allah'ın zât, sıfat ve efaliyetini bildiren kesinlik ve katiyet arzeden değişmez hükümlerdir. Velâyete göre, Kur'an'daki yaşama ait hükümler müteşabih sayılmaktadır. Çünkü bu kurallar zaman ve zemine göre değişiklik gösterebilir. Değişik şartlara göre yine Kur'an ve hadisler örnek alınarak benzer hükümler getirilebilir. Onun için “**benzeşen**” anlamında “**müteşabih**” denilmiştir.

Velâyet, Allah'tan aldığı ilham ve beyana göre her zamandaki Hakk arzusunu bildirir. Sevgili Efendimizin tavsiyesi üzere dini kolaylaştırır. Her zaman ve şartlarda müminlerin Hakk rızasını nasıl kazanacaklarının öğretim ve eğitimini yapar; nefisleri olgunlaştırır, ruhları kemâle erdirir.

Her zamanın velilerinin hayatları ve eserleri incelendiğinde bu sözümüz daha iyi idrak edilecektir. Hz. Abdülkadir Geylani, Hz.Mevlana, Hz.Yunus Emre gibi velâyet gönülleri aradan asırlar geçmesine rağmen hala insan gönüllerine seslenmekte, Hakk sevgisini ve dostluğunu bahşetmektedir.

ZAMANIN SAHİBİ VE MUHKEM-MÜTEŞABİH

Kur'an'da; “**ilimde rasih olanlar**”dan (Âli İmrân-3/7) bahsedildiğine göre ilimde rasih olmayanlar da olabilir. Yaratılan her insanın idrak ve makamı aynı değildir. insanlarda elbette fikir ayrılıkları olacaktır.

İlimde râsih olanlar, Allah'ın yetki ve makam verdiği gönüllerdir. Teşbihat zamana ve zemine hitap eder şekilde olmalıdır. Allah'ın yetki lütfettiği gönle bağlananlar daha ileri bilgi alarak daha ileri bir idrak noktasına gelirler.

Rabbimiz her zamanda nasıl tanınmayı arzu buyursa o Zamanın İnsanı'na o feyzi verir. O arzu, insan gönüllerinde mazhariyetleri ölçüsünde yansır. Zamanın İnsanı'nı kabul etmeden tam mânâsı ve kemali ile idrake gelinebilir. O, geleceği de ima eder. **Bu zamandaki bilim ve teknolojik gelişmeleri din adına kim yorumlayacaktır?**

Müteşâbih âyetler değişen zaman dilimlerinde ilâhî hükümlerin nasıl tatbik edileceğini işaret eden âyetlerdir. Her zamanın kendisine mahsus bir yaşam hususiyeti vardır. Buna dikkat ederek yürümek lazımdır.

Müteşâbih âyetler Allah'ın yakınlık verdiği gönül tarafından yorumlanırsa rahmet zuhur eder. Yoksa “*bu âyetin hükmü kalktı*” demek doğru olmaz, çünkü Kur'an her zaman diliminde o güne hitap eder olarak yorumlanır ve tatbik edilir.

Tatbik olunan hükümler her zamanın yaşamına göre değişebilir. Değişik zamanlarda tatbik olunan hükümler benzeşebilir ancak aynı olmayabilir. O zaman öy-

KELÂM-I MANEVÎ

le yapılmış bu zaman da böyle yapılabilir şeklinde bir benzetme olabilir. Âyetlerin ruhuna müdahale etmeden, işaret etmiş olduğu hedefi ve düsturu bozmadan tatbik edilebilen âyetler anlamında müteşabih denilmiştir.

Âyetler zamana göre tefsir edileceği yerde bin sene evvel o zamanda yaşayan insanların ihtiyaçları gözetilerek yapılan tefsirleri bu zamanda manen ve maddeten terakki etmiş bir topluma zorla kabul ettirmeye çalışmak doğru olmasa gerekir. Dinin buyurduğu ilme ve yaşama göre hareket etmek medeniyettir.

İlerleyen zaman içinde ve değişen şartlar karşısında dünya yaşamına hitap eden kuralları kesin ve değişmez yani muhkem kabul etmek ne kadar gerçekçi olabilir? Asırlar öncesinin mezhep kuralları ile bugün ticaret yapmak, sosyal yaşamı sürdürmek mümkün müdür? Yaşamın günümüzdeki sürati karşısında dini kuralların da zamanımıza ve yaşamımıza hitap edecek şekilde düzenlenmesi zaruri bir ihtiyaç olmaktadır.

Zamana göre teşbih edilen bazı âyetler de vardır ki, onları ancak muhaddesundan olan Zamanın Sahibi gönül noktası, Rabbimizin o zamana uygun lütfettiği ilhamlar ile açar.

Her zamana uyan âyetler yani teşbih edilen âyetler insanların makamlarını belirler. Kur'an âyetleri çok

mânâlıdır. Onbeş asırdır her zamana, her topluma ve her insana hitap etmiştir. Kur'an kıyamete kadar yürürlükte olduğuna göre, bütün âyetler kıyamete kadar tatbik edilebilir. Ancak tatbikatta zamana ve zemine göre yorumlar olabilir.

Kur'an kıyamete kadar geçerlidir. Kur'an'da zikredilen her mevzu o günden kıyamete kadar olan zaman içinde o mevzunun geçireceği safhaların mazhariyetini de içinde taşımaktadır. O halde muhkem-müteşabihte, her zaman dilimine göre adapte edilir anlamı vardır. Aslında her insanın bir anlayışı vardır, ancak Kur'an ile bildirilen ilâhi anlayışına sadık kalınarak idrak edilmesi gerekir.

Ulemanın "içtihad" ederek zamanımıza hitap eden kurallar getirmesi ve dini hükümleri Sevgili Peygamberimizin; "kolaylaştırınız güçleştirmeyiniz" tavsiyesi mucibince yumuşatması beklenirken, içtihad kapısı kapatılarak belki de en büyük hata yapılmış olmaktadır.

Resmi ulemanın müteşabih olarak tanımladığı idrak ve ifadesinde eksik kaldığı âyet ve hadisleri her devirde yetkili velâyet gönülleri gayet açık ve anlaşılır şekilde izah etmişlerdir. Çünkü bu âyet ve hadisler Rabbimizin; **"beni böyle biliniz ve tanıyınız"** buyurduğu muhkem hükümlerdir. (bu konuda daha geniş bilgi için kitaplarımız bkz. web sitemiz HUVALLAHU.COM)

ZAMANIN SAHİBİ VE ÜMMÜL KİTAP

Ümmül kitap; Sırr-ı Âdem hususiyetinin ayan olduğu “**el-İnsan**”ı işaret eder. Allah ve din hakkında ilim ve bilgi lütfeden yetkili gönül noktaları, '**Ümmül Kitap**'dırlar. Zamanın Halife-i Hakk sırrına sahip gönül noktası olan Ümmül Kitap, Kur'an-ı Kerim hakkında ilim ve bilgi lütfeder. Kur'an'ı o noktadan tahsil edenler o zamanın idrak ve anlayışındaki Ümmül Kitap idrakine gelirler.

Kur'an'da namütenahi mânâlar vardır, ancak Kur'an'ın o zamanda Ümmül Kitap olan gönlün anlattığı mânâ üzerine anlaşılması icap eder.

Allah'ımızın “**Bilinmekliğini**” arzu buyurması ve bu âlemleri yaratmasında namütenahi arzularının ayan olacağı düşünülmelidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus şu olsa gerekir: Ruhaniyet, zâtîyet, sıfatiyet, cismaniyet hepsi Allah'ındır. Varlıkların hususiyetlerini idrak etmek için varlıkları Allah'a bağlamak icap eder. Her şey Allah'ın namütenahiliğini işaret etmektedir. İnsan, Allah'ın namütenahiliğini bir nebze olsun idrak ettiği zaman güzel bir makama gelmiş demektir.

Peygamberimizin sakaleyn hadisinde işaret buyurduğu "**Size iki emanet (ağırlık) bırakıyorum Allah'ın Kitabı (Kur'an-ı Kerîm) ve Ehl-i Beyt'im**

(velâyetim). Bu ikisine sarılırsanız asla yolunuzu şaşdırmazsınız" beyanı "*Kur'an'ı Ümmül Kitab hususiyeti taşıyan Zamanın İnsanı ile mütalaa ederseniz yolunuzu asla şaşdırmazsınız*" mânâsınadır.

Allah'ımız kullarını yaratmış ve hepsine dereceler ve makamlar lütfetmiştir. Allah'ımız yaratmış olduğu her insana şans eşitliği tanımış ve ona uyarıcılar göndermiştir. Bunu takdir edenler terakki edip selamet bulurken, edemeyenler nefislerine zulmedenlerden olmuştur.

Nefislerine zulmedenler kendilerini haklı çıkarmak adına uyarıcılarda kendi düşüncelerine göre eksiklik ararlar. Kalplerinde iman noktası zayıf olanlar teşbihâtı yanlış yaparak müteşâbih âyetleri kendi menfaatlerine uydurmaya çalışırlar.

Kur'an âyetleri birbirini nakz etmez. Kalplerinde hastalık olanlar "*Kur'an da şarap yasak, viskiye, rakıya bir yasak getirilmemiş*" diyerek teşbihâtı yanlış yapmakta ve kendi nefislerine zulmetmektedirler. Bunlar âyetleri kendi menfaatlerine göre yorumlamak isteyen kişilerin uydurmalarıdır. Kalplerinde eğrilik olanlar müteşâbih âyetlerin peşinden giderek uydurma tefsirlere uyarlar.

NASİH MENSUH

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"**Nasih**" kelimesi, "**silme, ortadan kaldırma**" anlamları taşımaktadır. "**Mensuh**" kelimesi ise "**silineni, ortadan kalkanı**" ifade eder. Bir kısım ulema, Kur'an'ın içinde nasih-mensuh olduğunu, bir kısım âyetlerin, diğer bazı âyetlerin hükmünü ortadan kaldırdığını düşünmüşlerdir

Nasih-mensuh konusunda delil olarak kabul edilen Bakara sûresi 2/105-106. âyetlerinde;

"Ehl-i Kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) kâfirler ve putperestler Rabbinizden size bir hayır indirilmesini istemezler. Hâlbuki Allah rahmetini dilediğine verir. Allah büyük lütuf sahibidir. Biz bir âyetin daha hayırlısını ya da benzerini getirmediğimiz nasih yapmayız ya da unutturmayız" buyrulmaktadır.

Bu âyetlerden anlaşıldığı şekliyle nasih-mensuh yapılan âyetlerden kastedilen aynı zamanda geçmiş peygamberlerin şeriatlarıdır. Yahudi ve Hristiyan şeriatleri, İslâm şeriatinin zuhur etmesi ile mensuh olmuştur yani geçerliliğini yitirmişlerdir.

KELÂM-I MANEVÎ

Âyetteki hayırdan murat, Allah'ın insanları terrakki ettirmek için lütfettiği risalet noktalarıdır. O peygambere iman edenler, Allah'ın arzusu paralelinde hayır bulurlar.

Ne gariptir ki, din birliği çalışmaları ile hükmü kaldırılmış şeriatlar ile birlik yapmaya çalışılmaktadır. Bu hareketleri ile gayr-i müslimler inananlar için hayır istemezler. Kur'an âyetlerin hükmü kalkmaz, tefsiri zaman içinde değişebilir.

Kur'an'ın buyruğu bu kadar açık iken geçerliliği Allah tarafından kaldırılmış olan (nesih edilmiş) inanç toplulukları ile din birliğine gidilmek istenmesi müslümanların kendi kitap ve inançlarına ters düşmesi değil midir?

Allah'ımız ayetlerde fâil olarak zaten kendi zâtını zikrediyor. Allah kelamının hükmünü kim kaldırabilir? Bir şeriatın hükmünü ancak Allah değiştirebilir.

Âl-i İmran sûresi 3/64. âyetinde;

“De ki, Ey ehl-i kitap aramızda ve aranızda müsavi olan bir kelimeye gelin. İllâ Allah'a ibadet edelim ve ona hiçbir şeyi şirk koşmayalım. Ve kimimiz diğerimizi Allah dûnunda Rabler edinmeyelim.” Eğer dönerlerse artık “Şahit olun ki bizler müslümanlarız,” deyin.” buyrulmaktadır.

Geçmiş bütün peygamberler Hazreti Muhammed'i işaret etmişken, kendi peygamberlerine uydukları iddiasında bulunan ehl-i kitab'ın Hazreti Muhammed'e uymamaları Allah dininde eksik kaldıklarını göstermektedir.

Allah'ımızın; "**Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir kelimeye geliniz**" hitabında ifade buyru-
lan noktalar '*yalnızca Allah'a ibadet edilmesi*', '*O'na şirk koşulmaması*' ve '*Allah'ın dununda Rabler edinilmemesidir*'. Ehl-i Kitaba yapılacak teklif din birliği değil Allah'ın dinini teklif etmektir ki, âyette "**Şahit olun ki bizler müslümanlarız,**" buyrulması Allah'ın din arzusunun Hz. Muhammed ile kemal bulduğunu ve ancak bu noktaya tâbi olanların makbul olacağını işaret etmektedir.

Bir kısım müfessirler de Kur'an'daki içki içmenin yasaklandığı âyetleri nasih-mensuh uygulamasına delil olarak getirirler.

Nisa sûresi 4/43. âyetinde;

"Ey iman edenler sekir (sarhoş) halindeyken ta ki ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayınız"

Maide sûresi 5/90. âyetinde;

"Ey iman edenler muhakkak ki şarap ve kumar ve abide taşları ve fal okları şeytan

KELÂM-I MANEVÎ

amellerinden pisliklerdir. Artık bunlardan kaçının ki felâha eresiniz." buyrulmaktadır.

Bu ayetlerden anlaşıldığına göre içki içmek daha önce ancak namaz için yasaklanmışken daha sonra tamamen yasaklanmıştır.

İçki yasağının tedrici olarak getirildiği doğrudur. Yani içki en baştan beri yasaklansaydı içkinin hayatlarının bir parçası olduğu toplumlarda İslâm dininin kabul edilmesi zorlaşabilirdi. Nitekim İslâm'daki bu uygulama daha sonra eğitimdeki tedrici yani derece derece artırma metodu olarak da benimsenmiştir.

Maneviyatta ilk önce yasaklardan başlanmaz. İnsan ilim ve bilgi kazandıkça, imanı kuvvetlendikçe, terakki ettikçe makbul olmayan alışkanlıkları da terk eder.

İçki içmenin yasaklanması ile "**sarhoş iken namaza yaklaşmayınız**" âyetinin mensuh olduğu görüşüne de katılmadığımızı belirtmek isteriz. Çünkü Kur'an ayetleri sonsuz anlamları ihtiva eder. Sarhoş olmak sadece içki ile midir. Bütün gün yaşam koşturmacasında olan iş sahipleri adeta sarhoş gibidirler. Stresin ve telaşın içinde ne kadar huzurlu bir ibadet yapabilirsiniz. O halde bu âyetin bir anlamı olarak da namazlarınızın huzur bulacağınız bir ortamda ve zamanda kılınması daha güzel olur şeklinde ifade bulması daha uygun olur kanaatindeyiz.

Peygamberimizin hadisleri Kur'an âyetlerini açıklıyıcıdır. Kur'an âyetleri ile Peygamberimizin sözleri arasında bir uyumsuzluk söz konusu dahi değildir. Ancak birtakım uydurma rivayetler karşısında sanki böyle bir durum varmış gibi gösterilmesi de önce Kur'an'a aykırıdır. Çünkü Kur'an'da Peygamberimizin sözleri için, "**O peygamber havadan konuşmaz ancak vahyedilen bir vahiy ile konuşur**" (*Necm, 3/4*) buyrulmaktadır.

Hz. Muhammed'den önce hiçbir peygamber getirdiği şeriatın kıyamete kadar geçerli olacağını söylememiştir. Kur'an kıyamete kadar şeriatı ve hükümleri devam edecek bir kitaptır. O yüzden kıyamete kadar bütün zamanlara, toplumlara ve insanlara hitap edecektir. O halde Kur'an âyetleri bütün zamanlara hitap eden ilâhî bir hususiyet taşıırken bazı âyetlerin nesih olduğunu iddia etmek doğru değildir. Allah'ın sözleri zaman kaydına tâbi olmadığından nesih olmaz. Velâyet, Kur'an söz konusu olduğunda O'na toz kondurmayacak bir saygı ve hürmet gösterir.

Hz. Muhammed'in vaz ettiği din Allah' a vasıl olacak kadar yakınlık lütfeden bir hususiyetten zuhur etmektedir. Çünkü sadece Hz. Muhammed mirac yapmıştır ve esfele safilin aleminden uruc etmiştir. Böylece Âlem-i Âma'ya varan, esfele safilin üzerine çıkan bir din anlayışını tarif buyurmuştur.

KELÂM-I MANEVÎ

Hz.Musa “**Seni göreyim**” diyerek esfele safilin içindeki bir din anlayışını tarif etmiştir. Ancak Hz. Muhammed **zatüz zat** noktasından; “**Beni gören Hak-k’ı görmüştür**” buyurarak Allah'a ne kadar yakınlık bulunacağını tebşiratını yapmıştır. O yüzden ancak Hate-men Nebiyyin olan Hz. Muhammed ile irsal olunan şeriat kıyamete kadar bakidir.

"Biz bir âyetin daha hayırlısını ya da benzerini getirmediğe nasih yapmayız ya da unutturmayız" (Bakara 2/106) âyeti hükmünce geçmiş peygamber şeriatlarının hükmü kaldırılmıştır yani nesih olunmuştur.

Bu âyetin öncesi ve sonrasına dikkat edildiğinde Hıristiyanlar ve Yahudilerin Müslümanlara kitap verilmesinden dolayı kıskançlık içinde olduklarını ihtar eder ve Allah'ımız artık geçmiş kitapların hükmünün kaldırıldığını yani nesih edildiğini bildirir. Bu sebeple ‘bizler o peygamberlerin şeriatına iman ediyoruz daha sonra zuhur eden ahir zaman peygamberinin şeriatını kabul etmiyoruz’ demek doğru bir iman noktası değildir. O halde din birliği yapmak konusundaki fikirleri savunanların düşüncelerini onların takdirine bırakırız.

Velâyet, ehl-i zahirin tarifindeki nasih-mensuh konusunu kabul etmez. Çünkü Kur'an'ın her harfinin, her kelimesinin sonsuz manalar taşıdığını bilir. Ulema arasında kat'i olarak nasih-mensuh âyetleri şunlardır diye bir ittifak olmaması da nasih mensuh konusunun farklı değerlendirildiğini göstermektedir.

Nasih ile o âyetin hükmü kalktı ise devir hatimlerinde neden okunuyor? Hükmü ortadan kalan bir âyetin tilavetinin insanlara ne faydası olacaktır? Kaldı ki, hükmü kalktığı söylenen âyetlerin bu zamana da feyz verdiği görülmektedir. Kelâm-ı İlâhî'de hiç bir boşluk ve mânâsızlık yoktur. Âyetler her zamana hitap eder şekilde irsal olunmuştur. Bin beş yüz senedir her zamana uyan, feyz veren, hitap eden bir kitap olabilir mi? Bu, Kur'an-ı Kerim'in bir hususiyetidir.

Velâyet, Kur'an'ı anlamaya ve anlatmaya gayret etmiştir. Velâyete göre Kur'an âyetlerinin sonsuz anlamları vardır. Her âyet zaman ve zemine göre farklı anlamlar ile insanlara hitap eder.

Kur'an donuk bir kitap değildir. Kur'an canlıdır, hayydir, (diridir). Ancak Kur'an'ı anlayan ve halka açıklayan "**gönül sahipleri**" gerekmektedir. Bu konu, Peygamberimizin; "**Size iki emanet bırakıyorum; Allah'ın kitabı (Kur'an-ı Kerim) ve Ehl-i Beytim (velâyetim) Bu ikisine sarılırsanız asla yolunuzu şaşırırmazsınız**" hadisinde gayet açık ve net olarak ifade edilmiştir.

Kur'an her zamanın sahipleri olan velâyet gönülleri ile okunduğunda insanları sırat-ı müstakime yani Allah'ın doğru yoluna yönlendirir.

KELÂM-I MANEVÎ

Kur'an çok şümullü bir kitaptır. Ancak Allah'ın lütfettiği ilahi ilham sahibi bir gönül noktası Kur'an'dan ilahi arzuya uygun mana çıkarabilir.

Nasih-mensuhu bir âyetin hükmünün iptal olması olarak değil, âyetlerin zamana ve zemine göre tatbik edilmesi olarak değerlendirmelidir. **Âyetler kıyamete kadar geçerli olan hükümlerdir, ancak mânâları her zamana hitap edecek şekilde anlaşılmalıdır.**

Kur'an, kıyamete kadar her topluma her zamana hitap eder. Kur'an, Peygamberimizin işaret buyurduğu Muhaddesun olan gönüllerden tefhim edilseydi elbette ki daha güzel olurdu.

ALTIN ORAN

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Altın oran ile ilgili olarak yapılan bu çalışma teknik değil manevidir. Kâinattaki her varlık Rabbimizin ilâhî aşkı ile vücud bulmuş ve sıfatlar âleminde görünmüştür. Her varlık bu aşkın neticesinde bilmediğimiz ruhî, maddî, fizikî hususları ihtiva etmektedir.

Altın oran, matematik ve sanatta, bir bütünün parçaları arasında gözlemlenen, uyum açısından en yetkin boyutları verdiği söylenen geometrik ve sayısal bir oran bağıntısıdır.

Altın orana uygun olduğu düşünülen Fibonacci sayı serisi en basit ve temel büyüme (ve küçülme) modelidir. Seriyi oluşturan sayılar; her ardışık elemanı, önceki iki elemanın değerinin toplamı alınarak bulunur: 0, 1, 1(1+0), 2(1+1), 3(2+1), 5(3+2),

Bu dizinin ileri elemanlarında, bir sonraki elemanın bir öncekine oranı Altın oran adı verilen ve yaklaşık 1,618 (1:0,618) değerine eşit bir sayıyı verir.

Ardışık sayıların oranı, altın oran olarak bilinen yüzde 61.8'e yakınsar.

KELÂM-I MANEVÎ

İnsan kitleleri toplu davranışlarında hep bu oranlarla ayrışmaya eğilimlidir. Dahası, tüm süreçler genellikle Fibonacci sayıları kadar sürer.

Bir örnek vermek gerekirse; bir malın fiyatının önce yükseldiğini sonra düştüğünü varsayalım. Bu malı almak isteyen alıcılar fiyatın yüksek olmasından dolayı alamamış olsunlar. Fiyatın düşmeye başladığını varsaymıştık. Bu malın fiyatı en yüksek tepesinden %61,8 kadar düştüğünde alıcılarda artık fiyat düştü uygun seviyelere geldi bu fiyattan alalım düşüncesi oluşur. Bu fiyat aynı zamanda fibonacci sayısı olan altın orana tekabül eder.

Peki alıcılarda "*artık fiyat uygun seviyelere geldi alalım*" düşüncesi nasıl oluşmaktadır? Bu düşüncenin oluşmasının altın oran ile ilgisi nedir? Bütün bunlar yaşamdaki her şeyin "**belli bir program**" dahilinde oluştuğunu göstermektedir. Bunun bir program dâhilinde olduğunu, davranışların matematiksel olarak ifade edebilmesi ispat etmektedir. Eğer davranışlar bir program dâhilinde olmasaydı, tesadüflere bağlı olsaydı onları matematiksel olarak ifade edemezdik, formülleştiremezdik. İnsanların "*alalım satalım*" kararları dahi belirlenmiş ilâhî yasalar tarafından oluşturulmaktadır. Nitekim ticaret borsalarında Fibonacci sayıları kullanılarak alım satım sistemleri oluşturulmuştur ve çoğunlukla başarılı da olmaktadır.

Yaşamdaki her şeyi Allah'a bağlamak, zerre nispetinde de olsa hiç bir şeyi Allah'tan ayırmamak imanın olgunlaştığını gösterir.

Altın oran, kudret-i ilâhîyenin kainatı ve bütün âlemleri yaratmasındaki oran ve programı da işaret eder. Bu durumda her şeyin hesaplı ve bilinçli olarak meydana geldiği görülmektedir. Âlemlerin Big Bang denilen tesadüfi bir patlama ile değil sonsuz kudret tarafından bilinçli bir şekilde halkedildiği düşünülmelidir.

Yedi semavat (boyut) ve yaratılmış bütün varlıklar hepsi birbiri ile koordineli çalışır bu da bütün âlemlerde tek bir nizamın mer'iyette olduğunu işaret etmektedir. Allah kendi nur-u varlığından yani Deryayı Nuru Muhammed'den bütün mevcudatı hâsıl eyledi. O yüzden her yaratılmış varlık birbiri ile koordineli çalışır.

Enbiya Suresi 21/22. âyetinde;

“Eğer (arzda ve semada) Allah'tan başka ilahlar bulunsaydı, (arz ve sema) kesinlikle bozulup gitmişti. Arş'ın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.” buyrulmaktadır.

Semavatta ve arzda ve atom boyutunda hatta atom altı âlemde geçerli olan bir nizam vardır.

KELÂM-I MANEVÎ

Altın oran, Allah'ımızın arzu ettiği programdır. Bütün varlıklar Allah'ın ilâhî nizamına göre yürümektedir. Allah'ımız bütün âlemleri bir programa göre yaratmıştır. Bütün varlıklar da bu programa göre yaşamını sürdürmektedir. Allah'ın nizamına nazar eden bunu bir nebze idrak edebilir. Her varlık kendi mecrasında Allah'ın lütfettiği nizam üzerine yürümektedir.

Varlık âlemi kendi kendine tesadüfen ortaya çıkmamıştır. Allah'ımız bütün varlıkları kendi varlığından bir nizam üzere teşkilatlandırmıştır. Madde olarak değerlendirilen varlığın asliyeti, Allah'tan ayrı olarak görülmemelidir. Her geçen zaman içinde bilimin ilerlemesi ile birlikte varlıkların en küçük zerresinde bile bir nizam olduğu hakikati ortaya çıkmaktadır. Sadece maddenin yapıtaşı olarak görülen atom ve atomaltı âlemlerde değil, semavatta da ilâhî bir nizamın yürürlükte olduğu görülmektedir.

Allah'ımızın bilmediğimiz âlemlerinde farklı ölçüler ve hesaplar olabilir. Ancak o farklılık da bir hesaptır. Allah'ın yaratması namütenahidir.

Yâsîn suresi 36/79. âyetinde;

"...Ve Hüve her yaratışı alîmdir" buyrulmaktadır.

Her âlemin, her yaşamın fizik kuralı değişik olduğuna göre Allah'ın yaratmasındaki namütenahilik dünyadaki veya uzaydaki yaratılış ile kısıtlanamaz ve müdahale olamaz.

Allah'ın ilâhî varlığı hiçbir şey ile kıyaslanamaz. Kıyas iki varlık arasında olur. Allah'ın varlığından başka bir varlık söz konusu olmadığına göre "**bir**" Allah'ı ve O'nun nizamını düşünmek yerinde olur.

Bir Allah var ve o Allah da hepimizde... İnsan Allah'ı kendi varlığı ile beraber mütalaa ettiğinde ilâhî güzelliği temaşa eder.

Bizler bilimsel gelişmeler oldukça Rabbimizin kudret-i ilâhîyesini idrak edip şükrediyoruz. Ancak başka düşüncede olan kimseler bu gelişmeleri insanları dinden uzaklaştırıp demoralize etmek için kullanmaya kalkmaktadırlar.

Bütün varlıklar en ince teferruata kadar belli bir hesaba göre yaratılmıştır.

İnsanlar altın oranı tabiatın bir mecburiyeti olarak mütalaa etmektedir. Biz altın oranı Allah'ımızın Kur'an-ı Kerîm'de bildirdiği muntazam yaratma hususiyeti olarak değerlendiriyoruz.

KELÂM-I MANEVÎ

TARİHTE GEÇMİŞ MEDENİYETLERİN BIRAKTIKLARI BELGELERDE ALTIN ORANI GÖSTEREN HUSUSLAR

Altın oran, eski Mısırlılar ve Yunanlılar tarafından keşfedilmiş, mimaride ve sanatta kullanılmıştır. Doğada en belirgin örneklerine insan vücudunda, deniz kabuklarında ve ağaç dallarında rastlanır. Platon'a göre kozmik fiziğin anahtarı bu orandır.

Mısırlıların piramitleri yaparken de altın oran benzeri bir sistemden yararlandıkları keşfedilmiştir. Mısır'daki Büyük Piramit'in yapımında altın oran ölçülerinin kullanıldığı bilinmektedir. Aynı şekilde Yunanlılar da heykel yapımlarının çoğunda bu orandan yararlanmışlardır. Rönesans Döneminde ise birçok sanatçı resimlerinde altın oranı kullanmıştır. Bu şekilde özellikle insan heykellerinde ve insan çizimlerinde arzu edilen sonuçlar elde edilmiştir.

İNSANDA ALTIN ORAN'I GÖSTEREN HUSUSLAR

İnsanın simasına ve bedenine nazar ettiğimizde onun da altın orana uygun yaratıldığını müşahade etmekteyiz. İlâhî bir nizam içinde gözle görülmeyen atom ve mikroplarda da ilâhî bir düzen vardır. Şimdiye kadar yaratılmış hiçbir insan diğerinin aynısı değildir. Varlıkların ve insanların kendi kendine oluştuğunu iddia etmek büyük yanılıdır.

Yaratılmış bütün insanlar tekâmül esasına göre yürümektedir. Bu, Allah'ın rahmet-i ilâhiyesidir. İnsan varlığının terakki etmesi Allah'ımızın ilâhî programın bir icabıdır. Maneviyatta her beyan her ilham terakkiye sebep olmaktadır.

İNSAN BEDENİNDE ALTIN ORAN ÖRNEKLERİ

- Parmak ucu-dirsek arası / El bileği-dirsek arası,
- Omuz hizasından baş ucuna olan mesafe / Omuz hizasından baş ucuna olan mesafe,
- Göbek-baş ucu arası mesafe / Omuz hizasından baş ucuna olan mesafe,
- Göbek-diz arası / Diz-ayak ucu arası.

İnsanın iç organları da bir nizam ve ölçü içerisinde yaratılmıştır. İnsan vücudundaki her organın belirli bir oran taşıdığı, diğer organlar ile uyum içerisinde çalıştığı muhakkaktır.

Hakikat anlamında insandaki altın oran, Allah'ın insan ile beraber olmasıdır. İnsanı Allah'tan ayırmak altın oranı bozmaktır.

Esasta altın oranı maddeye değil de mânâya bağlamak daha doğru bir düşünce olmalıdır. Manevi insan yaşlanır ama yıllar geçtikçe olgunlaşır, kemal bulur. Kemal sahibi insan da altın orandır. İlmi ve kemaliyle diğer insanlara yol gösterir.

KELÂM-I MANEVÎ

Altın oran insandır. Çünkü Allah'ımızın yeryüzünde insanı halife kılması ile altın oranın, "**Allah'ın halifesi insan**" olduğu hakikati belli olmuştur.

Allah'ın halifesi olan insan Allah'tan ilham alır. O halde ilham alan gönül altın orandır. İnsan, Allah'ın arzusuna bağlı olarak hareket eder. Allah'ın lütfettiği ilham ile icatlar, keşifler yapar.

Medeniyetleri kuran insandır ve bunu Allah'ın lütfettiği ilham ile yapar. O halde Allah'ın ilham lütfettiği insan altın orandır.

Allah'ın halifesi olan insan bütün varlıkların üzerindedir ve varlıklara hitap eder. O halde insan, altın orandır.

BİR ERKEK VE BİR KADIN YAPI VE DÜŞÜNCE OLARAK DEĞİŞİK OLMALARINA RAĞMEN ALLAH'IN NİZAMINDA BİRLİKTE OLURLARSA ALTIN ORAN'I YERİNE GETİRMİŞ OLURLAR

Evlilik tatbikatında erkek ve kadın arasında olması gereken uyum altın oranı çağrıştırmaktadır. Eşlerin birbirlerine saygı gösterip İslâm ahlâkı ile ahlâklanmaları güzel yürümelerine vesiledir.

Evlilikte altın oran aslında Efendimizin buyurduğu “**Müslüman kadınlarla evlenin**” düsturundaki altın oranı yakalamak içindir ve ilâhi nizamı yerine getirmektedir. Eşlerin aynı imanda olması altın oranı gösterir.

Allah'ın buyurmuş olduğu programa göre yürüyorsa altın oranı tatbik ettin demektir. Altın oran aslında Allah'ın arzuyu ilâhisidir; işte o zaman saadet olur; çocuklar da güzel yetişirler. Bunlar altın oranı işaret eden manevi konulardır.

Nitekim Peygamber Efendimiz evlenmek isteyen delikanlıya bir hanımı tavsiye buyurduğu zaman o delikanlı da “*tamam kabul ettim*” der. Sevgili Efendimiz “**neyi kabul ettin**” buyurur. “**Sen onu kabul edersin, o seni kabul etmeyebilir. Git kendisi ile anlaş, ondan sonra evlen**” buyurur. O halde erkek kadını, kadın da erkeği araştırmalıdır, ona göre evlenmelidir. Anadolu'da halk arasında beşik kertmesi ile evlenenler, “*büyükler böyle münasip görmüşler*” derler. Ancak bu tip evlenmeler Allah'ın ilâhi nizamına uygun düşmemektedir. Bu bakımdan gençlere emir değil bilgi verilmelidir. Bugünkü aile ve toplum bozukluklarının temelinde bunlar olduğu görülmektedir.

Eşlerin birbirlerine saygı gösterip İslâm ahlakı ile ahlâklanmış olmaları, birbirlerine saygı duymaları arzu edilir. Eşler bazı noktalarda birbirlerine uygunsuzluk gösterebilirler de, kurdukları

KELÂM-I MANEVÎ

ailenin nizamı hürmetine birbirlerine saygı duyar ve iyi geçinmeyi denerlerse o zaman altın oranı yerine getirmiş olurlar.

Şu unutulmamalıdır ki, altın orana uyan taraf muhakkak ki, Allah'ın rahmeti ile mükâfatlanacaktır. Bu altın orana yani Allah'ın nizamına uymayan kişilerin ise makbul olmayacağı düşünölmelidir.

Dikkat edilirse son zamanlarda pek çok insan sağlık mecburiyeti olmaksızın estetik ameliyat olup Allah'ın verdiği şekli değiştirmekle meşgul olmaktadır. Bu durum Allah'ın lütfetmiş olduğu şekli beğenmemektir. Ancak kadınların süslenmesi ile ilgili bir kısıtlama yoktur.

Altın oran ile ilgili söylenenler dünyaya aittir. Asıl mesele insanın fikir, düşünce ve imanda birleşmesidir. İnsanlar sadece maddi değil manevi olarak "**bir imanda**" olmalıdırlar. Allah'ın her kulundaki tecellisi değiştir. Allah'ı Allah'ın bildirdiği şekilde bilmek altın orandır.

Âdem, Allah'ın ilk yarattığı insandır. Havva da Âdem'den yaratılmıştır. Evlilik ilk yaratılıştan beri vardır. Eşler birbirlerinin kıymetini bilmelidirler çünkü ikisi bir araya geldiği zaman Allah'ın arzusunu yerine getirmiş olurlar. Böylece ilâhî vazifeyi yerine getirmiş olurlar. Bu, Allah'ımızın; "**Ben yeryüzünde bir halife kılacağım**" (Bakara 2/30) arzusunun tahakkukudur.

Elhac Ahmed Süreyya'ül Kadiri şöyle buyurmuşlardır:

**"Kim bildi eşin kıymetini buldu saadet
Kim bilmedi başın kese şimşir-i celâdet"**

**ALLAH'IN YAŞAMDAKİ NİZAMI BÜTÜN ÂLEMLERİN BİR
KUDRETTEN MEYDANA GELDİĞİNİ BİLDİRMEKTEDİR**

Altın oran, kudret-i ilâhîyenin dünyayı, kâinatı ve bütün âlemleri yaratmasındaki oran ve programını işaret eder. Bu durumda her şey hesaplı ve bilinçli olarak meydana gelmiştir.

Âlemler Big-Bang ile değil sonsuz bilinçli bir kudret tarafından yaratılmıştır. Herşey ilâhî fizik kuralları içindedir. Ancak her varlığın fiziksel özellikleri değişiktir. Buna rağmen hepsi de birbiriyle koordineli ve uyumlu çalışmaktadır. Maddenin en küçük halinden uzaya kadar altın oranın tatbikatı görülmektedir. Bu da ilâhî kudreti işaret eden bir hususiyettir.

Bakara 2/31-33 âyetlerinde şöyle buyrulmaktadır:

"Ve Âdem'e isimlerin küllîsini öğretti, sonra onları meleklere arz etti de, "Eğer sadıklarsanız şunların isimlerini bana haber verin," dedi. "Sübhansın, dediler, bizde

KELÂM-I MANEVÎ

illâ senin bize öğrettiğin kadar ilim vardır. Muhakkak ki sen 'el Alîm'sin, 'el Hakîm'sin. "Ey Âdem, dedi, onlara kendi isimleri ile nübüvvet et" O da bunlara onların isimlerini haber verince, "Ben sizlere 'muhakkak ki ben semavatın ve arzın gaybını bilirim ve sizin açıkladığınız ve gizlediğiniz şeyleri de bilirim,' dememiş miydim?" buyurdu."

Semavatın ve arzın gaybı Allah'a aittir. Âdem'e isimlerin küllisini öğretmiştir. Sırr-ı Âdem noktasında olan gönülden ilim tahsil edenler için sırlar açılır.

Târık sûresi 86/9. âyetinde;

"Sırların ortaya çıkacağı gün" buyrulmaktadır.

Bütün varlığın Hakk'a ait olduğu hususiyetinin sırren ve ilmen açıldığı zaman artık sır diye bir şey kalmaz. Bütün varlıkların asliyyet-i ilâhiyesi olan Hüve'nin açıklanması ile de o gün yaklaşmış olur. Nitekim velâyet, Hüve ile dua etmiştir.

Hz. Süreyya şöyle buyurur:

**"Mekşuf idi bana bilcümle serair
Hiç sırra hafî olur mu ola esrar,"**

Halk içinde sır olarak değerlendirilen sırrı-ı ilâhîye ermiş gönül için sır değildir.

Altın oran her zamanda bir ölçü ile tatbikattadır. Her sıfat varlık meydana gelir yaşar ve ölür. Kimisi enerji olur, kimisi Allah'a kalbolur. İnsanın doğumu, yaşaması ve Hakk'a intikali de hepsi bir ölçü ve nizam içinde tatbikattadır.

AYETLERDE İŞARET EDİLEN BÜTÜN VARLIKLAR VE HER ŞEY BİR HESAP ÜZERE MEYDANA GELMİŞLERDİR.

Altın oranı vurgulayan bazı çevreler altın oran'ın Allah tarafından değil, tabiat tarafından meydana geldiğini iddia etmektedirler.

Her şey o kadar muazzam hesaplar ile yaratılmıştır ki, maymundan gelip ileri teknolojiler kurmayı iddia etmekte hiçbir dayanak yoktur. Yaratılış öyle muazzam bir iştir ki, bugünün ileri teknolojisi “**yaratılışı**” ancak hayranlıkla izlemektedir.

SÜRE-İ MÜLK

Mülk, her türlü varlık demektir. Mülkün birinci manası "**Ve lillâhi mulkus semâvâti vel ard / semavatın ve arzın mülkü Allah'ındır**". (Âl-i İmrân 3/189) Bu şu demektir ki, semavat ve arz, yani âlemler sahihsiz değil-

KELÂM-I MANEVÎ

dir. Bu durumda insanların kendi başlarına karar verip hareket edeceklerine, mülkün sahibi olan Allah'a müracaat ederek hakikati mülkün sahibinden bilip öğrenmesi doğru olmaz mı? Fakat bu kadar açık ve sarih olmasına rağmen insanlar bu hakikati idrak edemediklerinden dolayı gaflete düşmektedirler.

Mülk sûresi 67/2. âyetinde;

"O'dur hanginizin amel bakımından ahsen olduğunu tecrübe etmek için ölümü ve hayatı halkeden. Ve Hüvedir El Aziz El Gafur" buyrulmaktadır.

Hüve'nin Hâlik-i Mutlak ismi ile icraat yaptığı Kur'an'da ifade edilmektedir. Amellerin hangisinin ahsen olduğunu tecrübe ile ayana getirmek için ölümü ve hayatı halkeden Hüve'dir. O öyle izzet sahibidir ki, Gafur ismi ile yaydığı mağfiretinden varlıklar nasiplerini alırlar. Hüve'nin rahmeti herşeyi sarmıştır.

Her varlık diğer varlıklarla koordineli olarak birbirinden enerji ve kuvvet alarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Mesela ilkbaharda nebatat, rüzgâr vasıtasıyla tozlaşma yapar. Tohumlar rüzgarlar ile en ücra yerlere taşınır. Güneş ışığından her varlık nasibini alır. Denizlerin buharlaşan suları bulutlar ile taşınır kıtalara rahmetler olarak yağar.....

Fizik, kimya, matematik, biyoloji... bütün ilimler Allah'ın emridir. Kıyamet de bir emirler zinciridir. Allah'ımızın yaratmış olduğu her varlığın taşıdığı frekans üzerine onlara tesir eder. Ama emir her şeyin üzerine olduğuna göre o emirden her varlık kendisine ait olanı alır. Emir tektir ve her varlığa hitap edecektir. Emir her varlığın hususiyetlerini ihtiva eden bir emirdir.

İnsanın ölümü ile ağacın ölümü bir değildir. Bütün varlıklar ilâhî emir icabı öldüğü zaman insanlar ilâhî âlemde gözünü açar. İnsan dışındaki diğer bütün varlıklar da ilâhî enerjiye dönüşür.

O ilâhî enerjiye Allah'ımız ağaç olsun buyuruyor, ağaç oluyor; bulut olsun buyuruyor bulut oluyor. O enerjinin hangi şekli alacağını kudret-i ilâhîye belirliyor.

İnsan ruhu Allah'ın bir emridir. Rabbimiz ruhu nerede arzu buyurursa o ruh orada suret alır ve görünür. Dünyayı arzu etti dünyayı yaşadık; kendi huzurunda diletiğinde O'nun huzurunda oluruz. Asliyyet Allah'ın kendisi olduğuna göre insan, Allah'ın takdir buyurduğu yerdedir.

Mülk sûresi 67/ 3-4. âyetlerinde;

"O'dur yedi semavatı tabakalar halinde halk eden. Göremezsın Rahman'ın halkedi-

KELÂM-I MANEVÎ

şinde bir eksiklik. Sonra tekrar tekrar bak; bakışların (aradığı çatlak ve düzensizliği bulamayıp) âciz ve bitkin hâlde sana dönecektir." buyrulmaktadır.

Yedi semavat (boyut) her biri diğeri ile uyum içerisinde yürüdüğü halde insanın yaratana itiraz etmesi ne kadar yanlıştır?

İleri teknoloji sayesinde insanlar yedi semanın hiçbirinde uygunsuzluk olmadan yürüdüğünü gördükleri halde itiraz ve huzursuzluk içinde olmaları izah edilemez. Bu durumda uygunsuz olarak görülenin de esasta bir nizam içinde olduğu idrak edilmelidir.

Semavat ve arz sahipsiz değildir. Hiçbir varlık kendi başına değildir. Bu durumda insanın mülkün sahibi olan Allah'a müracaat ederek hakikati mülkün sahibinden öğrenmesi daha doğru olur.

Yedi samavatı tabakalar halinde halkeden Hüve'dir ki, bu husus aynı zamanda "**Seb'an minel Mesani**"yi işaretler. Yedi semavatta Rahman'ın halkedişinde bir eksiklik görülemez. Zira; "**rahmetim gadabıma sabık oldu**" hükmünce onlarda gadabın bir unsuru olan kusur olmaz, Rahman ve Rahim isimlerinin asarı ayan olur.

"Tabakalar halinde yarattık" beyanında taba-

kalar Samanyolu mudur? Yoksa bir başka boyut mudur ki, Cern'deki deneyde boyutun yırtılmasından çekinmektedirler. Hüve, cennet ve cehennemi yedişer kat inşa buyurduğu gibi, semavatın yedi tabaka olduğu âyet-i kerimede beyan edilmiştir.

Ayrıca, Hüve'nin sonsuz yaratıcılığı düşünüldüğünde her tabakada nice değişik yaşam ve tatbikatların olduğunu ifade edebiliriz.

Eksiklik görmek için nazarı iki kere rücu ettirmekten murat, ulvî/süfli, dünyevî/uhrevî ilh. bakarak incelemek mânâsını da ihtiva eder. Bu iki yönlü bakış kişiye yorgun olarak döner. Zira sadece kendi düşüncesini görmeye istekli olan ve tevhidi görmeyen göz yorulur ve tevhide gelmek mecburiyetinde kalır.

Allah'ın rahmet-i ilâhîyesini sıfatî değerlendirmeler ile kısıtlamamak icap eder. Allah'ın rahmeti namütehahidir. Bu sonsuzlukta göz kesretten hem zahir, hem de ruhani olarak yorulur ve vahdet âlemine dönmek mecburiyetinde kalır.

Furkan sûresi 25/2. âyetinde;

"HÛ'nundur semavatın ve arzın mülkü ve asla çocuk edinmemiştir ve mülkte HU'nun şeriki olmamıştır. Ve herşeyi hal-

KELÂM-I MANEVÎ

keylemiş ve (her şeye) bir takdir mukadder eylemiştir."

Furkan sûresi 25/3. âyetinde ise;

"Ve HU'nun dışında, hiçbir şey halketmemiş ve kendileri halkedilmiş olan ve nefisleri için ne bir zarar ne de bir faydaya malik olmayan ve ne ölüme ve hayata ne de ölümden sonra diriltmeye malik olmayan ilâhlar edindiler." buyrulmaktadır.

Semavatın ve arzın mülkü Hu'nundur ve çocuk edinmemiştir. HU'nun görüldüğü nokta da kendisidir. Mülkte şeriki yoktur zira mülk olarak görünen de O'dur. Herşeyi halkeylemiş ve ilahi takdir ile her varlığa kader tayin eylemiştir. Kader, O'nun arzusunun zuhurudur. Allah nurunun istediği şekilde görünmesinin neticesinde ortaya çıkan "**halaka**"(yaratma) kelimesindeki mânâdır ki, her şeyin cevher-i esrarı kendi olduğu için, varlıklar O'nun görünme arzularının tezahürleridir. Çocuk ittihaz etmesi dünyevi miras gibi olur. İlâhi nizamın dünyevi miras gibi olmayacağı da bu âyette sabittir. Eğer böyle olsa idi ilâhi nizam şaşar ve bozulurdu.

Allah'tan başka bir mevcut olmadığına göre, O'nun takdir-i ilâhisi icabı icraata koymuş olduğu ilâhi isimlerin haricinde, bir başka isim ile bütün bunları fiiliyata koymak mümkün değildir.

İnsan özel olarak yaratıldığına göre her durumu bir hususiyet taşımaktadır. Üstelik her şeyin insana tâbi olarak yaratılmış olmasına da dikkat gerekir. Çünkü dünya varlıkları insanlar için var demektir. Tabiidir ki, en ince hesaplar insan varlığını tetkik ettiğimiz zaman karşımıza çıkıyor. Her şey insana göreyse, aynı hesaplar varlıklar için de geçerli demektir.

İBADET BİR ÖLÇÜ VE NİZAMDIR

Allah'ımız insanın yaratılışına ters gelecek bir ibadet şekli emretmemiştir. Çeşitli inançlarda insan yaratılışına uymayan pek çok hareket ibadet olarak değerlendirilmiştir. Genç kızları kurban edenler, kendilerini uçurumdan atanlar, çarmıha gerenler, sırtlarını kamçılatanlar, vs. gibi hareketler ibadet midir?

Allah'ın nizamına uymayan söz ve hareketler hem Allah'ın nizamına hem de dünya yaşamına ters düşmektedir.

Allah'ın yaratmış olduğu âlem ve düzen bir oran ve ölçüyledir. Allah'ın bildirdiğinin dışındaki ibadetler Allah'ın ölçüsüne ve nizamına uymamaktadır.

VELÂYET ANLAYIŞINDA ALTIN ORAN

İnsanlar manevi gönüllere kendi akıllarıyla makam

KELÂM-I MANEVÎ

ve mevki vermeye kalkarlar. Velâyete makamı Allah tayin eder. Velâyet dua ederken, manevi ve maddi bütün varlıkları bir bütün olarak kabul eder.

Altın oran "**lâ mevcude illa Hu**" dur. Allah'tan başka bir mevcut olmadığına göre bütün hesaplar, oranlar, rakamlar her şey Allah'ın hesabı üzerine yürür.

Deryayı Nuru Muhammed'den halk olduğumuza göre, O'na benzemek icap eder. Peygamberimize benzetmekle Allah'a göre altın oranı yerine getirmiş oluruz. Her şey dinin âmir olduğu makama göre değerlendirilirse altın orana uyulmuş olur.

Altın oran sadece madde değildir. Madem ki insanda **ruh** ve **nefis** vardır, o halde bu durum altın oranın manevî ve ruhî yönünün de var olduğunu gösterir.

Her inanç anlayışında, kendi inancına uygun bir kurtarıcı beklentisi vardır. Hz. Muhammed'den sonra kıyamete kadar başka peygamber gelmeyecektir. Dikkat edilirse İslâm'da kıyametten önce "Mehdi gelecek," diyorlar. Ancak insanların beledikleri gibi bir Mehdi gelmez.

Mehdi hidayet kökünden gelen bir kelimedir. Peygamberimizden sonra kıyamete kadar gelecek Evliyayı Kiram kendisine inananları hidayete erdirmek için çalışmışlardır. O günden

bugüne gelinceye kadar insanlara imanı öğretenler Mehdi sırrından hissement olmuyor mu? Nitekim Mehdi sırrının hususiyetini anlatan Mürşidimiz Mehmed Ali Bey dahi, benden sonra kimse gelmez demedi. Çünkü bu takdir Hüve'ye aittir. Çünkü velâyet Hüve'den görünüyor, kararı O verecektir.

Her insan hayır da düşünür şer de düşünür. Ancak onu tatbik etmesi kudretle kâimdir. Ancak Rabbimizin arzuları kudreti ile tatbikat bulur. Kullar düşündüğü her şeyi tatbik edemez, tatbik ettiği ise Allah'ın programıdır.

Peygamberimizin “**Allah üç kişiye güler**” yani hoşuna gider hadisindeki üç olay üç altın orandır. Cihad esnasında düşman karşısında kaçmayan kahramanca savaşan cihad eden mücahide güler bu, altın orandır. Geceleri namaz kılan abide güler o halde bu, altın orandır. Kıtlik zamanında herkes kendi derdinde iken açları doyurmak altın orandır. Allah'ın hangi amelde hangi isimde makbuliyeti varsa altın oran odur.

Peygamber ve veli isimleri altın oranlardır. Oran demek kıyaslamak demektir. Madem ki Kur'an'da Peygamberimiz için en güzel örnek olduğu buyrulmaktadır o halde altın oran Peygamberimizdir. Her müslüman kendisini Peygamberimiz ile kıyaslamalıdır, yani hâl ve hareketlerinde Peygamberimizi örnek almalıdır.

KELÂM-I MANEVÎ

Ahzab sûresi 33/21. âyetinde;

"Andolsun ki, sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü ümid eden ve Allah'ı çokça anan kimseler için, Resûlullah'ta güzel bir örnek vardır." buyrulmaktadır.

Hz. Muhammed şekil ve surette değil, düşünce ve hedefte örnek alınmalıdır. Hz. Muhammed'in söylediği hadisi şerifler örnektir. Hz. Muhammed'e benzemek demek, bize lütfettiği ilâhî mesaja itaat etmek demektir.

Peygambere uymak onun ayak izlerine basmakla değil, onun idealini takip etmekle olur. Peygamberin fikriyatına ve hedefine uyan sünnetine uymuş olur.

Allah'ımız her varlığı belirli bir hesap ve oranda yaratmıştır. Yaratılmış olan cismaniyet haddizatında Allah'ımızın ruhanî terakki arzusundaki bir araç vazifesini yüklenmiştir. Altın oran Allah'ın varlıkları terakki ettirmesindeki nispetler ve oranlardır. Cismaniyet ona hizmet eder. Ruhaniyetteki programı bırakıp cismaniyetteki programı esas almak doğru olmasa gerek. Cismaniyet dünya ile ilgilidir, dünyada kalacak olan da baki değildir.

Bakara sûresi 2/138, âyetinde;

"Allah'ın rengi... Ve renk bakımından kim Allah'tan daha güzel olabilir ki? Ve bizler 'Hu'ya kullarız" buyrulmaktadır.

Bütün renklerin en güzeli Allah'ın rengidir. Kulların '**Hüve**' sırrının nokta-i mümessilesine tâbi olması icap etmektedir. İşte o zaman Allah dininde tevhide gelmiş olurlar.

Altın oran, Allah'ın makbulü olan orandır. O halde her tecellide, her hal ve davranıştaki Allah'ın makbuliyeti altın orandır.

Kur'an ve hadisler ile Allah'ın makbuliyeti bildirilmiştir. Her Kur'an âyeti ve Peygamberimizin her sözü altın orandır. O halde her müslümanın kendi davranışlarını Allah'ın makbuliyetine göre değerlendirmesi gerekir

Her zamanda Zamanın Sahibi olan veliler altın oranlardır. İnsanlar zamanın velâyet isimlerine uydukları zaman altın orana uymuş olurlar. O halde Allah'ın her velisi altın orandır.

İnsanlar altın oranı tek bir rakam ile tesbit etmişler ancak, Allah'ın yaratmış olduğu her varlıkta, her tecellisinde, her isminde her tatbikatında altın oran değişik tezahür eder.

KELÂM-I MANEVÎ

Allah'ın sonsuz arzuları ile yarattığı varlıklarda altın oran vardır ama bunu tek bir rakama bağlamak mümkün değildir. Altın oranı tek bir rakam ile sabit kılmak, Allah'ın sonsuzluğunu kayıt koymaya kalkışmak gibi olur.

Altın oran, bir nizam ve programdır. Her şeyin bir nizam içinde olduğunu gösterir; her şey kendi içinde bir nizamdır.

İnsanlar altın oranı hep maddede arıyorlar mânâda aramıyorlar. Halbuki esas olarak mânâda altın oran vardır. Her mânâdaki altın oran Allah'ın makbuliyetidir Allah'ın rızasıdır. O halde her şeyde Allah'ın rızasını aramak altın oranı aramak demektir.

ALTIN ORAN VE EBEDİLİK

Allah'ımız insana ebedilik lütfetmiştir. Mademki insan için altın bir orandan bahsediliyor onda ebedilik olmalıdır. İnsan varlığına ebedilik kazandıran altın oranı işaret eder. Allah'ımız Kur'an'da Hz. Muhammed'i "**usve-i hasene/en güzel örnek**" olarak vafederken O'na benzemeye çalışmamız için örnek göstermiştir. Allah'ın insanlara altın oranı Hz. Muhammed'dir. Kim Hz. Muhammed'e benzemeye gayret ederse altın orana uyumuş olur ki, Allah'ımız o kuluna ebedilik lütfeder.

Hatırlanırsa İblis de ebedilik ağacı ile insana yaklaşmıştır. İnsan varlığına en büyük müjde ebedilik kazanmasıdır. Bu da Allah yakınlığı ve rızası kazanmakla mümkündür. Her şeyi idrak edecek kabiliyet ve hususiyette yaratılan insan varlığı için en büyük korku ölümdür. Ölmek ve bir daha var olamamak korkusudur. İnsandaki gizli duygu ölüm korkusu ve ebedilik arzusudur. O halde bu korkudan kurtulmak ancak ebediyet kazanmakla mümkündür.

Allah'ımız bizlere altın oran olarak Hz. Muhammed'i ve o deryadan görünen peygamberlerini ve velilerini göndermiştir. Onlara uyanlar ebedilik kazanır. İşte altın oran o gönüllerdir. Altın oranı suretlerde değil, mânâda ve asılda aramak icap eder. Allah'ın rahmet-i ilâhîyesi maddeye bağlanamaz.

Yaratılan varlıklar içerisinde değerli olanlar vardır. Altın, madenler içerisinde değerlidir. Taşların içinde elmas değerlidir. Bütün yaratılmış varlıkların içinde en kıymetli olan insandır. Nasıl ki kıymetli cevherler sarraf elinde daha da kıymetli hale gelirse insan da Mürşid elinde işlenerek en kıymetli varlık olur.

RAKAMLAR

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Âdem, Allah'tan; Havva, Âdem'den hâsıl olmuştur. Âdem ve Havva'dan hâsıl olan insan zürriyeti bu zamana kadar gelmiştir.

Rakamlardaki hususiyet, yaşamın tesadüfî değil bir ölçü ile Allah'ın arzusu mucibince yaratıldığını göstermektedir.

Allah'ımız bütün varlıkları yarattığını beyan buyuyor inkâr edenler ise bunu reddediyor. Bugün kıyame- te yakın fizik, matematik, tıp, genetik vs her bilim adeta Allah'ın varlıkları üzerindeki tasarrufunu haykırıyor gören gözler ve işiten kulaklar için.

Antik dönem eserleri incelendiğinde, birbirlerinden habersiz olan toplulukların yapmış oldukları eserlerde kullanılan ölçülerin birbirleri ile uyum içinde oldukları görülmektedir.

Yaratılmış bütün varlıklar her an ve her saniye Allah'ın kudret elindedir. Allah'ın arzuyu ilâhîsi o zamandaki Sırr-ı Âdem hususiyetinde olan insandan bütün dünya insanlarına yayılır. O noktadan zuhur eden arzu bütün insan kalplerine yayılmış ve hepsi aynı ilhamı al-

KELÂM-I MANEVÎ

mıştır. İnsanların ilhamlarını Allah'tan almaları tarihi olayların da Allah'ın programı olduğunu aşikâr kılmaktadır.

Allah'ın arzusuna hiçbir şekilde tahdit getirilemez. Allah'ın velâyet gönüllerinden tekellüm buyurduğu sözler de değişmez, ancak anlamlar her zamana ve idrake göre değişir.

Allah'ın sözlerini durağan olarak değerlendirenler insanların değişik meşrep ve idrakte yaratıldığını unutmuş gözükmektedirler. Kur'an-ı Kerîm'in bin beş yüz senedir her zamana ve her idrakteki insana cevap vermesi ve kıyamete kadar da cevap verecek olması, Allah'ın sözlerinin sınırlandırılmayacağını ve "*herkes aynı mânâyı anlamalıdır*" sözünün hakikati yansıtmadığını göstermektedir.

RAKAMLAR RABBİMİZİN SIFAT ARZULARINDANDIR.

Matematikte sonsuzluk ile yapılan işlemler tanımsız olarak kalmıştır. Demek ki sonsuzluk dünyaya değil ilâhî âleme ait bir konudur. Matematik ise dünya ile ilgilidir; sonsuzluk ahirete, müddet ve sınırlılık dünyaya aittir.

Her varlıkta Allah'ın tecellisi değişiktir. Bazı şeyler rakamlar ile tarif edilebilir. Bazı şeyler var hudutsuzdur.

İsra sûresi 17/12. âyetinde;

"Biz, geceyi ve gündüzü birer âyet (delil) olarak yarattık. Nitekim, Rabbinizin nimetlerini araştırmanız, ayrıca, yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için gecenin karanlığını silip, gündüzün aydınlığını getirdik. İşte biz, her şeyi açık açık anlattık." buyrulmaktadır.

Âyetten anlaşıldığı gibi sayıları ve hesabı Allah dünya işlerinin kolaylaştırılması için lütfetmiştir. Sayılar dünyaya aittir, geçen zamanın hesap edilmesi için lütfedilmişlerdir. Ebediliğin hakim olduğu ilâhî âlemi sayılar ile tahdit etmek mümkün olmasa gerekir

Rakamlar dünyaya aittir, sayıların kendilerine mahsus hususiyetleri vardır. Rakamlar yaşam ile ilgili hususiyetlerdir. Ancak o zaman yaşam kısıtlıdır. Bugün bazı bilim insanları fizik, kuantum, Cern.. diyerek sonsuzluğu kendilerine mal etmeye kalkışmaktadırlar. Ancak insanlar ne sonsuzu ne de sonluyu kendisine mal edemez. Bunlar Allah'a ait konulardır. Hiçbir şey Allah'ın nizamının dışında olamaz. Çünkü Allah'ın dışı diye bir şey yoktur.

İnsan ilâhî âlemde bir meyveyi yemeye kalktığında her ısırışında başka bir tat alacaksa bu sonsuzluk nasıl ifade edilebilir?

KELÂM-I MANEVÎ

Bugün **DİN** ve **İNSAN** arasında kaos vardır. Mesele insanlardaki din duygusunu yok etmektir. İnsanları imansızlığa sürüklemek için bilimi de araç olarak kullanmaktan çekinmeyen kesimler vardır.

Tevbe sûresi 9/36. âyetinde;

"Muhakkak ki Allah indinde ayların adedi semavatı ve arzı halk eylediği gün itibariyle Allah kitabında on iki aydır. Bunlardan dördü haramlardır. İşte budur din-i kayyim." buyrulmaktadır.

Rakamları Allah'ın tertib-i ilâhîsindeki hususiyetleri idrak etmek için anlamak yerine, dünyevi güç ve kudret elde etmek için astroloji, sihir ve falcılık esas alınarak değerlendirenler insanları hakikatten uzaklaştırmaktadırlar.

Rakamların kullanılarak dualar virdler vs. okunması ve sanki hâşâ Allah bunları yapmaya mecbur gibi bir havaya girilmesi makbul değildir. Allah hiç birşey ile icbar edilemez. Dua ve zikir taleptir, kabul edilip edilmemesi takdire bağlıdır. İstek başka, tatbikat başkadır.

Allah'ın arzusu dışında hiçbir şey cereyan etmez. Allah'ın takdiri hiçbir zaman kısıtlanamaz.

Bakara sûresi 2/102. âyetinde;

"Ve Süleyman Mülkü hakkında şeytanın tilâvet ettiğiine tâbi oldular. Ve Süleyman kâfir değildi ve lâkin şeytanlar kâfirdirler: Nas'a sihri ve Babil'deki iki melek olan Harut ve Marut'a inzal olanı öğretmişlerdir. Ama o ikisi "Biz ancak bir fitneyiz, fakat siz kâfir olmayın," demeden kimseye bir şey öğretmezlerdi. Lâkin onlar, o ikisinden, erkekle zevcesinin arasını ayırarak şeyi talim etmişlerdir. Ve Allah'ın izni olmadıkça onunla kimseye zarar veremezlerdi. Ve kendilerine faydalı olanı değil zarar vereni talim ettiler. Ve andolsun onu satın alanın ahirette hayırdan bir nasibi olmadığını bilmekteydiler. Ve nefislerini sattıkları şey ne kötüdür. Keşke bilmiş olsalardı." buyrulmaktadır.

Her varlıkta müspet de menfi de vardır, ancak yaratılış mazhariyetlerine göre kimisinde müspet, kimisinde menfi cerayanı galiptir.

Âlemlerin yedi sema ve bir hesap üzere yaratılması ortaya rakam konusunu çıkarmaktadır. Rakamlar yaratılmış varlıklar için lüzumlu bir husustur.

KELÂM-I MANEVÎ

Hüve'nin zâtı müstesna olmak üzere rakam tatbikatı vardır. Rakamlar varlıklardaki tecelliye ve manayı açıklar. Varlıkların her türlü münasebetleri için zaman ve rakam tatbikatlarına ihtiyaç vardır.

İlâhî âlemde ise rakamlar, dünya yaşamı ile bağdaşmayacak bir hususiyet taşıyacaktır.

İlâhî âlem sonsuz olduğuna göre değerlendirme nasıl yapılacaktır? Rakam kısıtlı bir âlem için geçerlidir. İlâhî âlemde o âleme uygun başka şeyler vardır.

Hız. Süreyya ilâhî âlemden bahsederken; "**Yarın öyle bir sanayi-i ilâhîye ile karşılaşacaksınız ki...**" buyurmaktadır.

RAKAMLAR ALLAH'IN PROGRAMINI İŞARET ETMEKTEDİR

Rakamlar aynı zamanda Allah'ın programını işaret etmektedir ki, Allah her şeyi bir hesap üzere yaratmıştır.

Nitekim Rabbimiz Kur'an da;

"... Her şeyi yaratan ve bir ölçüye göre düzenleyen Allah'tır" (Furkan 25/2)

"...Onun katında her şey bir ölçü (miktar) ile dir." (Rad 13/ 8)

"Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık" (Kamer 49) buyurmuşlardır.

Kur'an'ın yazılışı ve surelerin dizilişi hepsi bir hesap üzerinedir. Rabbimizin herhangi bir hesaba ihtiyacı yoktur ancak hesap ve rakamlar varlıkların zahmetsiz ve bilinçli yaşaması için bir kolaylık olmak üzere lütfedilmiştir.

Kur'an nazil olduğu zaman bir anlatım şeklinde idi. Ancak daha sonra kıraat etmede kolaylık olsun diye rakamlandırılmıştır.

Her şey bilinçli bir hesap üzere yaratılmıştır. Varlıkların hususiyetini idrak için hepsinin bir rakamla ifadesi vardır. Rakamla tespit olunması her varlığın bilinçli olarak yaratıldığını tesadüfen olmadığını işaret etmektedir.

1(bir) rakamı sayma sayılarının ilkidir.

Allah birdir denince, bir rakamı düşünülüyorsa bu doğru olmasa gerek, çünkü Allah sayı ile ifade edilemez ve sayı ile tespit olmaz.

"Allah bir" demek Allah'ın birliğini işaret etmek demektir, yani Allah'ın vahdaniyetini işaret eder. Bütün varlıkların Allah'a ait olduğunu işaret eden bir mana daha doğru olsa gerekir yoksa pek çok varlıklar var bunlardan bir tanesi de Allah'tır demek ne akla, ne mantığa, ne dine, ne de maneviyata uyar.

KELÂM-I MANEVÎ

Birin "**bir**"lığını ancak O bilir, yani Hüve... Yarattılmış varlıklar kendilerine verilen vazife ve hususiyetleri ihtiva etmekle beraber hepsi de birbirinden farklıdır. Ancak halkolunan varlıklar ortak varlıktan neşet etmiştir.

Felsefe her şeyi müspet ve menfi olarak değerlendirir. Maneviyatta ise her şey O'dur. Hz. Süreyya; "**Söyle yahu şey değilse tapmayım evsan nedir**" buyurmaktadır. Her varlığı O olarak görüyorsan ve müspet olarak idrak ediyorsan menfiyi nasıl değerlendireceksin? "**Bî vücuda demem asla vücudu şeytan nedir**" buyuran Hz. Süreyya, "**Lâ mevcude illa HU**" yu işaret etmektedir.

2 (İki) rakamı ise Kur'an'da; "**Ve herşeyden iki eş halkeyledik ki tezekkür edesiniz**" (Zariyat 51/49) âyeti ile işaret buyurulmuştur.

Eşler bir bütünün iki parçası gibidirler. Havva da Âdem'den yaratılmış olduğuna göre ikisi bir bütündürler. Nefislerin birleşmesi kadının erkekte fanî olması manasına gelir. Herşeyin iki eş olarak yaratılmasından murad olunan düşünüldüğü takdirde, esasen eşlerin meydana gelişindeki kaynak noktanın "bir" olduğu anlaşılır. Bu da insanı tevhide getirici bir unsurdur.

Dört büyük peygamberden, dört büyük melekten bahsedilir. Kâbe'nin dört duvarı vardır. Allah dört mevsim dört cihet halketti, dört kadın ile evlenmeye müsaade etti.

Eski zamanlarda rakamlar basit olarak zikrediliyordu ve büyük rakamlardan bahsedilmiyordu. Ancak bugün milyarlar trilyonlar ve daha fazlası zikrediliyor. Bu bir terakkiyi gösterir.

Müslümanlar ilmi esas almak yerine insanların hususi hayatlarını esas almaya başladıktan sonra medeniyette geri kalmışlardır.

Din, insanların terakki ederek Allah'ın arzu ettiği noktaya gelmeleri için lütfedilmiştir. Maneviyat ruhsal terakki içindir.

Herşey sonunda Hüve'ye dönülecektir. Böylece Allah'ın kendisinden kendisine "**İnsan**" varlığını yaratmasındaki hususiyet ayan olacaktır. Burada ağırlık insanın tekâmülüdür.

İmanın kat'iliği nispetinde insan, Allah yakınlığı bulur. İnsan, bir Mürşid'e giderse imanında kat'iyet kesbeder. Bir Mürşid'e mülâki olmayan kişilerde seyyaliyet vardır, iman tam oturmamıştır, kalp içinde şüphe ve tereddütler bulunur. Vesveseden kurtulamaz.

Mürşid'e mülâki olup iman kat'iyet kesbettikten sonra Allah'ın varlıklar üzerindeki tatbikatının idraki zuhur eder. Yaratılış tertibinde her şey fasıl fasıldır. Allah'ımızın her bir arzusu yaratılan bir varlık olarak

KELÂM-I MANEVÎ

görmek lazımdır. O varlığın bir rakamsal değer taşıdığı ve çok ince hesaplar içinde var olduğu görüldüğünde, insanın imanı itminan mertebesine ulaşır. Böylece varlık âleminin tesadüfen yaratılmadığı bir ölçü ve bir hesap üzere yaratıldığı belli olup, Allah'a olan iman sonsuzluk kazanır.

Ra'd sûresi 13/8. âyetinde;

"Ve 'HU' indinde her şey bir miktar iledir."
buyrulmaktadır.

İslam inancı dışında olanlar ısrarla varlık âlemini tesadüflere ve tabiata bağlamaya kalkmaktadırlar. Tabiatın bunları yapabilmesi için akli olması gerekir. Ancak tabiatın kendi başına bir akli yoktur. Tabiat, Allah'ın arzuyu ilâhîsine tabidir. Ateş yakıyor ancak; **"Ey ateş! İbrahim'e karşı serin ve esenlik ol"** (Enbiya 69) emri ilâhîsi zuhur edince yakmıyor. Demek ki tabiat kendi başına iş yapmıyor. Geçmiş peygamberler devrinde tabiat kuvvetleri imanlı olanlara dokunmazken iman taşımayanları helâk etmiştir. Tabiat insanı tanıyor ancak insan tabiatı tanıyamıyor.

Bu tatbikatlar gerçek bir iman taşıyan insanların imanını artırırken gerçek bir iman taşımayan kişilerin de inancını yok ediyor.

İBADETLER VE RAKAMLAR

Dini tatbikat bir inancın ifadesi ve ikrarıdır. İman eden herkes ibadetlerini yapmaya çalışır ancak burada mühim olan husus inancın olmasıdır.

Rakamların hususiyetleri göz önüne alındığında hayatın bir tesadüf değil, Allah'ın arzusu ile ve bir ölçü ile yaratılmış olduğu hakikati ortaya çıkacaktır.

Allah'ımız dünya yaşamını rakamlarla orantılı kılmıştır. Herhangi bir şey tekrarlanabiliyorsa fizik kuralıdır. Rakamlara dökülüyorsa matematik kuralıdır.

Rabbimiz beş vakit namaz kılınmasını arzu buyurmuştur. Eğer bir ölçü olmasaydı sınırsız mı kılınacaktı? Burada sonsuz bir rahmet vardır. Rabbimiz beş vakit namaz kılınan namazını kabul edeceğini işaret etmektedir. Beş vakit namaz için ayrılan süre toplamda 15-20 dakikadır, ilâhî âleme göre ise yok hükmündedir. Burada esas olan Allah'ın arzusunu yerine getirmektir. Bazı kesimler insanları namaza zorlamaktadır. Ancak namaz, Allah'ın arzusunun yerine getirildiğinin idrakinde olan için makbuldür.

Rakamlar sadece tesbit içindir, sayılar sadece saymak içindir. Zikredenler rakamları mı zikrederler? Sayanlar sayıları mı sayarlar? Hayır! Zikredenler Allah'ı zikrederler; sayanlar Allah'ı sayarlar. O halde Allah ne rakamlara sığar, ne de sayılarla karşılaşır.

KELÂM-I MANEVÎ

Allah âlemlerin Rabbidir, Allah'ın âlemleri sayılarak bitirilemez. O halde kim ki Allah'a aşk duyarak Allah'ı zikrederse, kim ki Allah'ın hoşnutluğunu ararsa işte o, Allah'ı sayar, çünkü Allah hamdin ta kendisidir.

HÂTİME

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Her geçen zaman içinde Rabbimizin arzusu ve programına uygun olarak o zamana hitap eden anlatımlar olabilir. İş ki, insanlar samimi bir şekilde maneviyata yaklaşsınlar.

Kur'an, her geçen zaman içinde o zamana uygun bir şekilde idrak edilip anlaşılmalıdır. Yanılmalar geçmiş zamana göre yapılmış anlayış ve tefsirleri bugüne taşımak ve tatbik etmeye kalkmaktan kaynaklanmaktadır. Şurası unutulmamalıdır ki, din ve maneviyat anlayışı her zaman için terakki etmektedir. Aslında ne kadar insan varsa o kadar da din ve maneviyat anlayışı vardır. Bu, Allahın sonsuzluğunu ve insanların manevi makamlarını gösterir.

Bilgi ve malumatlı olmayı herkesin üzerinde olmak için kullanmak egoizmdir. Diğer insanları küçük görmek demektir.

Hakk yakınlığı bulmuş Mürşid kendisine Allah rızası için gelen insanları, Allah'ın misafiri olarak görür, ona göre muamele eder. Ancak Hakk ile ünsiyeti olmayanlar kendilerini bilgili ve üstün göstermek adına kendisine gelenleri cahil olarak değerlendirir. Bu, doğru bir bakış değildir.

KELÂM-I MANEVÎ

Bilgi sahibi olan insanlar bu bilgilerini başkalarına karşı silah olarak kullanmamalıdır.

Allah'ın yakınlık verdiği gönlün sözü başkadır. Çünkü Allah'ımız yakınlık verdiği gönle "*tekellümü lisanü'l kıdem*" makamını lütfeder. O gönül, Allah lisanını tekellüm etmeye (konuşmaya) yetkili kılınmış olan gönüldür. Bu noktada artık söz Hakk'a aittir. O söze muhatap olan herkes, kendi yaratılış mazhariyetine göre o sözden hisse ve nasip alır. Allah, yakınlık verdiği gönülden tekellüm edilen sözleri dinleyenin kalbine indirir.

Sevgili Peygamberimiz dini bilgi bakımından son derece geri bir toplumda zuhur etmiştir. Cahiliye toplumunda tamamen dünyevî yaşayan insanlar, Peygamberi dinledikten sonra temizlenmiş, beş vakit namaza başlamış, çok ileri terakki etmiştir.

“**Kıdem lisanı**” lütfedilmeyenler ise etraflarına topladıkları insanlara çeşitli yasaklar, kısıtlamalar getirerek ve korkutarak kendilerini empoze etmeye çalışırlar. Bu kişiler herhangi bir yerden okudukları bilgileri insanlara kabul ettirmeye çalışırlar. Peki ya o bilgi yanlışsa? Bu gibi yanlışlıklar dini istismar etmektir.

Kur'an'dan kendi anladıklarını "*Allah böyle emrediyor*" diyerek insanlara dayatanlar insanlardaki samimi inancı yozlaştırmaktadırlar.

Bakara sûresi 2/79. âyetinde;

"Artık o kimselerin vay haline ki, kendi elleriyle kitap yazarlar da sonra biraz para almak için: "Bu, Allah tarafındandır." derler. Artık vay o ellerinin yazdıkları yüzünden onlara! Vay o kazandıkları vebal yüzünden onlara!" buyrulmaktadır.

Bugün en çok sıkıntı bu konudur. Bu dayatmalar insanları dinden uzaklaştırmaktadır. Bu durum, mukadder akıbete gidişi göstermektedir. Dünyada hâlâ samimi imanda olanlar vardır, ancak onlar da büyük bir süratle tükeniyor.

Allah'tan, bütün kulları için daha ileri güzelliklere kavuşmalarını nasip etmesini niyaz ederiz. AMİN...

Elhamdu Lillâhi Rabbil Âlemîn.

Huve't Tevfik-u'r Refîk
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

YAYIMLANMIŞ ESERLER

- 1.KURBU NEVAFİL (DUA KİTABI)
- 2.HİDAYET-İ İLMİYE
- 3.İSLÂMDA MANEVİ HAKİKATLER VE YOLLAR
- 4.SÜREYYA DİVANI (İlaveli İkinci Basım)
- 5.FETHÜL AHFA
- 6.ZİKİR VE NEFİS MERTEBELERİ
- 7.EHL-İ BEYT
- 8.RİSALET-İ GAVSİYYE
- 9.YİRMİ ÜÇ YIL
- 10.HATMÜL VELÂYET
- 11.HAKİKAT KÖŞESİ
- 12.İLÂHİ İKAZ
- 13.KELÂM-I MANEVİ SOHBETLER -I-
- 14.ESMÂ-İ CELÎLE-İ İLÂHİYE İSM-İ AZAM-I HUSUSİ

15.HZ. FÂTİME

16.EL MUSAVVİR

17.MEKTÛB-İ TİRMİZÎ

18.SEB'AN MİNEL MESANİ

19.MUHABBETLİ GÖNÜLLERE BİR TEZKİRE

20.RUHULLAH

21.VAHDET -İ VÜCUD

22.VAHİY VE AKIL

23.DÜSTUR

24.MÜRŞİD-İ MUHKEM DERVİŞ-İ SADIK

25.ÂYETLER VE HADİSLER

26.İNKİLÂB-I KEBİR ASLA KALBOLUŞ

27.DERYAYI NURU MUHAMMED

28.SIRR-I HATMÛL VELÂYET

29. GÛLZÂR-I MA'RİFET

30. NAME-İ HUSUSİYE

31. EL HÜVE

32. KUR'AN-I SIRR-I İLÂHÎ

33. HAZRETİ HATİCE

34. EHL-İ BEYT-İ MURTEZA

35. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE ALLAH DİNİ

36. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE DİN VE DEVLET

37. SIRR-I CUMA

38. MİRAC

39. ASR-I SAADET

40. RUH VE NEFİS

41. ZAMAN

42. KELÂM-I MANEVİ SOHBETLER -II-